

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM

Općine Donji Andrijevci za razdoblje 2017. - 2022.

Naziv projekta: Izrada Plana gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci za razdoblje 2017. – 2022.

Dokument: Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci za razdoblje 2017. – 2022.

Izrada: Siječanj 2018.

Broj projekta: 18-011/18

Naručitelj: Općina Donji Andrijevci
Trg kralja Tomislava 5
35214 Donji Andrijevci

Izvršitelj: MAXICON d.o.o.
Kružna 22
10 000 Zagreb

Voditelj izrade Plana: Tea Strmecky, mag.ing.oecoling.

Suradnici: Margareta Šeparović, dipl.ing.biol.,prof.
Valentina Habdija Žigman, mag.ing.prosp.arch.
Željko Varga, mag.ing.prosp.arch.
mr.sc. Ivan Barbić, dipl.ing.građ.
Vedrana Lovinčić Milovanović, dipl.ing.kem.tehn

Predstavnici Naručitelja Tomislav Marijanović, načelnik Općine Donji Andrijevci

Za Maxicon d.o.o.

mr.sc. Ivan Barbić, dipl.ing.građ.
direktor

Sadržaj

1.	UVOD	5
2.	POLAZNE OSNOVE.....	6
2.1.	Ciljevi Plana gospodarenja otpadom	6
2.2.	Zakonodavni okvir	6
2.2.1.	Zakonodavstvo RH	6
2.2.1.	Zakonske obveze lokalnih samouprava.....	8
2.3.	Institucionalni okvir	10
3.	ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM	13
3.1.	Osnovne značajke Općine Donji Andrijevci	13
3.1.1.	Osnovna obilježja prostora	13
3.1.2.	Stanovništvo.....	13
3.2.	Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva	15
3.2.1.	Komunalni otpad.....	15
3.2.2.	Biorazgradivi komunalni otpad	17
3.2.3.	Sastav miješanog komunalnog otpada	18
3.2.4.	Odlaganje komunalnog otpada	18
3.2.5.	Proizvodni otpad	19
3.2.6.	Postojeći sustav za sakupljanje komunalnog otpada	19
3.3.	Postojeće i planirane građevine, uređaji za gospodarenje otpadom i status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom	20
3.3.1.	Građevine za gospodarenje otpadom određene prostorno – planskom dokumentacijom	21
3.3.1.	Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom	21
3.3.2.	Status sanacije neusklađenih odlagališta	22
3.3.3.	Lokacije onečišćene otpadom i njihovo uklanjanje.....	23
3.4.	Ocjena stanja	25
3.5.	Ostvarivanje ciljeva.....	26
3.5.1.	Ciljne vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom do 2022. godine sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom RH	26
4.	MJERE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA	29
5.	OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA .	33
5.1.	Opće mjere gospodarenja otpadom	33
5.2.	Gospodarenje opasnim otpadom.....	34
5.3.	Mjere gospodarenja posebnim kategorijama otpada	34
5.3.1.	Biootpad.....	34
5.3.2.	Ambalažni otpad	35

5.3.3.	Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest	36
5.3.4.	Otpadni tekstil i obuća	37
5.3.5.	Medicinski otpad.....	37
5.3.6.	Električni i elektronički otpad.....	38
5.3.7.	Ostale posebne vrste otpada	39
6.	MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA	39
7.	Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.....	40
8.	POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH	43
9.	ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM	43
9.1.	Organizacijski aspekti i izvori financiranja	43
9.2.	Visina financijskih sredstava	44
10.	ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA	46
10.1.	Terminski plan	46
10.2.	Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom	46

1. UVOD

Na temelju članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17), Općina Donji Andrijevci, kao jedinica lokalne samouprave, obavezna je izraditi Plan gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koje je dužno ishoditi prethodnu suglasnost od upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša o usklađenosti prijedloga plana s odredbama Zakona, provedbenim propisima i nacionalnom Planom gospodarenja otpadom.

Nacrt plana jedinice lokalne samouprave objavljuje se putem medija sa svrhom pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. Posredstvom medija jedinica lokalne samouprave izvješćuje javnost o mjestu na kojem je nacrt plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

Sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci obuhvaća sve zakonski propisane elemente:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

2. POLAZNE OSNOVE

2.1. Ciljevi Plana gospodarenja otpadom

U svrhu primjene politike gospodarenja otpadom koja podržava smanjenje nastanka otpada kroz razvoj funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom, a koji ima za cilj otpad koristiti kao vrijedan resurs, **Okvirna direktiva o otpadu**¹ sukladno okolišnim koristima/troškovima jasno definira red prvenstva gospodarenja otpadom: (i) sprječavanje nastanka otpada, (ii) priprema za ponovnu uporabu, (iii) recikliranje, (iv) drugi postupci uporabe (npr. energetska uporaba) i (v) zbrinjavanje otpada. Kako je Republika Hrvatska svoje zakonodavstvo uskladila s pravnom stečevinom Europske unije, tako je i prihvatila navedeni red prvenstva gospodarenja otpadom kroz odredbe Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Osnovna svrha i cilj ovog Plana gospodarenja otpadom je uspostava cjelovitog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom za područje Općine Donji Andrijevci temeljenog na ciljevima **Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 3/17)** i važećim zakonskim odredbama iz područja gospodarenja otpadom. Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način da se ne dovede u opasnost ljudsko zdravlje i okoliš, a načela održivosti osobito moraju biti usmjerena na očuvanje prirodnih resursa i sprječavanje od onečišćenja svih sastavnica okoliša.

U svrhu ispunjenja zakonskih odredbi i ciljeva Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. osnovni ciljevi ovog Plana gospodarenja otpadom su sljedeći:

- usmjeravanje i osiguranje gospodarenja otpadom na području Općine Donji Andrijevci sukladno Zakonom definiranim redu prvenstva u gospodarenju otpadom,
- provođenje mjera i aktivnosti sprječavanja nastanka otpada – ponovna uporaba proizvoda
- provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti,
- unaprjeđenje sustava odvojenog skupljanja otpada, naročito odvojenog sakupljanja pojedinih vrsta otpada iz komunalnog otpada,
- smanjivanje količina biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište otpada,
- smanjenje ukupnih količina otpada koje se zbrinjavaju postupkom odlaganja,
- unapređenje sustava recikliranja i ponovne uporabe otpada,
- unapređenje sustava kompostiranja i odvojenog sakupljanja biootpada,
- provođenja mjera i aktivnosti sanacije lokacija onečišćenih odbačenim otpadom,
- unaprjeđenje praćenja i kontrole tokova otpada.

2.2. Zakonodavni okvir

2.2.1. Zakonodavstvo RH

Odredbe **Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)** određuju sustav gospodarenja otpadom uključujući prioritete u gospodarenju otpadom; principe, ciljeve i metode gospodarenja otpadom; strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom; nadležne i njihove odgovornosti u gospodarenju otpadom; lokacije i građevine za gospodarenje otpadom; aktivnosti gospodarenja otpadom; prekogranični promet/kretanje otpada; informacijski sustav gospodarenja otpadom; te upravljanje i inspekcijski nadzor gospodarenja otpadom.

Tablica 1. Zakoni i provedbeni propisi u području gospodarenja otpadom

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)

¹ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva i Direktiva Komisije (EU) 2015/1127 od 10. srpnja 2015. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2008/98/EZ

- Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)
- Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada (NN 75/16)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15)
- Uredba o okolišnoj dozvoli (NN 8/14)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 166/17)
- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
- Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN 88/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 113/16)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11 , 45/12, 86/13)
- Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)
- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 105/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15)
- Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
- Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)
- Odluka o postupanju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za provedbu mjera radi unapređenja sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 58/11)
- Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije (NN 6/14)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (NN 117/14)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
- Odluka o stavljanju izvan snage Programa izobrazbe o gospodarenju otpadom (NN 20/16)

2.2.1. Zakonske obveze lokalnih samouprava

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) definira obaveze i odgovornosti jedinica lokalne samouprave u pitanjima gospodarenja otpadom prema kojem su JLS dužne:

- osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- osigurati odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- osigurati sprječavanje odbacivanja otpada te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- osigurati provedbu Plana gospodarenja otpadom RH,
- osigurati donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS, odnosno Grada Zagreba,
- osigurati provođenje izobrazno – informativne aktivnosti na svom području,
- osigurati mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada,
- osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada,
- sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada,
- JLS je obveznik plaćanja poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te JLS,
- JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio,
- JLS dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području,
- dostavljati godišnje izvješće o provedbi Plana jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu.

JLS dužna je osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom transparentnost rada.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,
- odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Jedinice lokalne samouprave dužne su donijeti odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada odluke iz članka 30. stavka 7. i odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada iz članka 36. stavka 13. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17).

Također, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom utvrđene su obveze JLS glede odvojenog sakupljanja otpada prema kojima JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području;

- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini;
- obavještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila;
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Sukladno članku 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno sakupljati i skladištiti kako bi se olakšala ili unaprijedila uporaba otpada sukladno člancima 7. i 9. Zakona ako je to izvedivo i opravdano u tehničkom i ekonomskom smislu i u smislu zaštite okoliša i ne smije se miješati s drugim otpadom ili drugim materijalom različitih svojstava.

Osiguravanje odgovarajućeg broja reciklažnih dvorišta:

- JLS koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu Zakona smatra reciklažnim dvorištem;
- JLS koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- JLS koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- JLS dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Reciklažno dvorište

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem otpada dužna je:

- zaprimati bez naknade i voditi evidenciju o zaprimljenom sljedećem komunalnom otpadu nastalom u kućanstvu na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište: problematični otpad, otpadni papir, drvo, metal, staklo, plastiku, tekstil i krupni (glomazni) otpad,
- odvojeno skladištiti otpad u odgovarajućim spremnicima,
- predati otpad osobi ovlaštenoj za gospodarenje tom vrstom otpada,
- sudjelovati u sustavima gospodarenja posebnom kategorijom otpada na način propisan propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem utvrđuje, u suradnji s tijelima jedinice lokalne samouprave, pravo korištenja usluga reciklažnog dvorišta bez naknade.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je zatražiti na uvid osobni identifikacijski dokument od osobe koja predaje otpad.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem može zaprimati i otpad koji nije nastao na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište kao i otpad koji nije nastao u kućanstvu.

Osoba koja predaje otpad snosi sve troškove gospodarenja tim otpadom.

Zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 117/17) definiran je popis otpada, između ostalog i problematičnog otpada, kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati (Dodatak IV).

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom JLS mora osigurati i **sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada** te uklanjanje tako odbačenog otpada osiguranjem i provođenjem sljedećih mjera:

- uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja JLS radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada.

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) definira sustav sakupljanja komunalnog otpada prema kojem se javna usluga pruža i koristi u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada u skladu sa sljedećim standardima:

- korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika postavljenog na javnoj površini i odvoz glomaznog otpada,
- odvojena primopredaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada obavlja se putem spremnika kod korisnika usluge, na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

U okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada pruža se javna usluga:

- prikupljanja miješanog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge.

U okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada pružaju se bez naknade za korisnika usluge sljedeće usluge povezane s javnom uslugom:

- sakupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika postavljenih na javnoj površini,
- sakupljanje glomaznog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpada određenog posebnim propisom koji uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu.

Na zahtjev korisnika usluge pružaju se sljedeće usluge:

- preuzimanje otpada u slučaju iznimnog preuzimanja veće količine miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada,
- preuzimanje glomaznog otpada, osim preuzimanja glomaznog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta kod korisnika usluge.

Spremnik kod korisnika usluge i spremnik postavljen na javnoj površini, smatraju se primarnim spremnikom propisanim posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje otpadom.

2.3. Institucionalni okvir

Nadležnosti u gospodarenju otpadom u RH propisane su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u RH. Uloga Sabora je donošenje odgovarajućeg zakonodavstva i nacionalnih strategija, jedna od kojih je i Strategija gospodarenja otpadom. Radna tijela Hrvatskoga sabora su odbori i povjerenstva koja raspravljaju o prijedlozima i poticajima za donošenje zakona i drugih akata, te o drugim pitanjima iz djelokruga Sabora, prate rad Vlade i drugih tijela i ustanova čiji rad nadzire Sabor sukladno Ustavu i zakonu, raspravlja o izvješćima tijela i ustanova koja ona temeljem zakona podnose Saboru, te nakon rasprave utvrđuju prijedloge akata i o tome izvješćuju Sabor.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada i Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u RH u skladu s Ustavom i zakonima. Ona donosi nacionalni plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), usvaja Izvješće o stanju okoliša, predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije, te utvrđuje obvezujuće lokacije građevina u sustavu gospodarenja otpadom. Vlada osigurava uvjete i propisuje mjere za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) jedno je od tijela državne uprave koje je u sektoru otpada nadležno za pripremu novog zakonodavstva i standarda, pripremu strategije i plana gospodarenja otpadom RH, donošenje provedbenih propisa, predlaganje Izvješća o stanju okoliša, pripremu popratnog zakonodavstva i propisa, odobravanje zahvata koji se temelje na procjenama utjecaja na okoliš, izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i termičku obradu otpada, te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, provedbu mjera gospodarenja opasnim otpadom, te vrši inspekciju i nadzor provedbe zakona i propisa i nadzor nad radom provedbenih tijela.

Provedbena tijela na državnoj razini su Hrvatska agencija za okoliš i prirodu i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) je javna ustanova. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska. Djelatnost Agencije je prikupljanje i objedinjavanje podataka i informacija o okolišu i prirodi, radi osiguravanja i praćenja provedbe politike zaštite okoliša i prirode, održivog razvitka te obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša i prirode. Agencija osigurava informacije o otpadu u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i podzakonskim propisima. Ona prikuplja, objedinjava i obrađuje podatke o otpadu, osigurava i omogućuje pristup informacijama i podacima o otpadu, vodi informacijski sustav gospodarenja otpadom, razvija indikatore za praćenje stanja okoliša, priprema Izvješće o stanju okoliša i druga izvješća o stanju u sektoru otpada, sudjeluje u europskoj EIONET informacijskoj mreži, sudjeluje u pripremanju i provedbi projekata u sektoru otpada, te provodi koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje o provedbi Direktive 2008/98/EZ i ostalih propisa Europske unije iz područja gospodarenja otpadom.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) središnje je mjesto prikupljanja i ulaganja izvanproračunskih sredstava u programe i projekte zaštite okoliša i prirode, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. U sustavu upravljanja i kontrole korištenja strukturnih instrumenata EU u RH, Fond ima ulogu Posredničkog tijela 2 za pojedine specifične ciljeve iz područja zaštite okoliša i održivosti resursa, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Iz područja gospodarenja otpadom u nadležnosti Fonda su naknade za gospodarenje posebnim kategorijama otpada i rad sustava gospodarenja posebnim kategorijama, poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, naknade za odlaganje komunalnog otpada, naknade za odlaganje građevnog otpada.

Jedinice područne (regionalne) samouprave (JP(R)S) (županijske vlasti i Grad Zagreb) dostavljaju godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH i objedinjena izvješća o provedbi lokalnih planova gospodarenja otpadom Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu, određuju lokacije za građevine gospodarenja otpadom u županijskim prostornim planovima, izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom, izuzev dozvola za postupke termičke obrade otpada, osiguravaju uvjete i provedbu mjera za gospodarenje neopasnim otpadom, prikupljanje podataka o otpadu (ROO, i sl.).

U **jedinicama lokalne samouprave (JLS)** (općine i gradovi, uključujući Grad Zagreb) poslove vezane za gospodarenje otpadom obavljaju različita upravna tijela, najčešće nadležni upravni odjeli. Oni usvajaju lokalne planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije u prostornim planovima, provode mjere za gospodarenje komunalnim otpadom, te prikupljaju i dostavljaju podatke.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom. Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Proizvođači i uvoznici proizvoda sudjeluju u sustavu gospodarenja otpadom na državnoj razini te na razinama JP(R)S, ovisno o načinu i stupnju organizacije, znanja, savjesti i osviještenosti; usvajaju planove gospodarenja otpadom i daju podatke o otpadu nadležnim tijelima.

Stručnjaci, savjetodavne tvrtke, stručne organizacije i udruženja provode aktivnosti koje unapređuju praksu, svijest, osviještenost i potiču sudjelovanje u pitanjima zaštite okoliša, uključujući pitanja gospodarenja otpadom.

Znanstvena i sveučilišna zajednica potiče i promovira principe održivog razvoja, zadužena za jačanje svijesti o pitanjima zaštite okoliša kroz predavanja i radionice, razvoj stručnih znanja, ali i generičkih lako prenosivih vještina, važnih kako za studente, tako i za buduće stručnjake u području gospodarenja otpadom.

Mediji podižu svijest i informiraju širu javnost o pitanjima zaštite okoliša. Odgovorni za davanje odgovarajućeg medijskog prostora temama zaštite okoliša i sprječavanju nastanka otpada, te za ispravan pristup obradi tih tema.

Civilni sektor provodi neformalne obrazovne programe, pronalazi i analizira ponuđene informacije i činjenice, zastupa javne interese, zadržava nepristranost u širenju informacija široj javnosti, surađuje s javnim tijelima u poticanju sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša, itd.

Šira javnost (potrošači) odlučuju o tome što i kako kupuju, te time kreiraju politiku sprječavanja nastanka otpada.

3. ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM

3.1. Osnovne značajke Općine Donji Andrijevci

3.1.1. Osnovna obilježja prostora

Općina Donji Andrijevci smještena je u istočnom ravničarskom dijelu Brodsko-posavske županije. Općina ima površinu od 57 km², a prostire se od njene sjeverne granice s Osječko-baranjskom županijom do njene južne granice koju tvori rijeka Sava. Od rijeke Save odvaja ju uski pojas Općine Oprisavci. U okviru županije Općina graniči na zapadu s Općinom Garčin, na jugu s Općinom Oprisavci, a na istoku s općinama Vrpolje i Velika Kopanica. Općina Donji Andrijevci ima 2.81% površine Brodsko-posavske županije.

Slika 1. Položaj Općine Donji Andrijevci u Brodsko-posavskoj županiji (Prostorni plan Brodsko-posavske županije)

Kao jedinica lokalne samouprave obuhvaća naselja: Donji Andrijevci, Staro Topolje, Novo Topolje i Sredanci.

Općina Donji Andrijevci je povoljnog geoprometnog položaja, obzirom da njenim prostorom prolaze važni državni i međudržavni prometni koridori. Područje Općine dobro je povezano cestovno i željeznički sa područjem cijele regije pa i šire. Istočnim dijelom prolazi trasa državne autoceste A5 koja prolazi kroz nenaseljeni dio Općine, a autocesta A3 (GP Bregana – Zagreb – Slavonski Brod – Lipovac) prolazi južnim dijelom. Na prostoru Općine smještene su četiri županijske ceste i tri lokalne ceste. Preko područja Općine izgrađena je željeznička pruga Zagreb – Vinkovci u dužini od 4.075 m.

Područje Općine Donji Andrijevci ima umjereno-kontinentalnu klimu, čija su glavna obilježja: umjereno hladna zima, topla ljeta i pretežito povoljan raspored oborina. Kontinentalne klime očituju se i u izrazitom porastu temperature zraka u proljetnim mjesecima.²

Unutar obuhvata područja Općine Donji Andrijevci nema zaštićenih područja, ali se u prostornom obuhvatu nalazi jedno područje Ekološke mreže: Šume na Dilj gori (HR2000623) - područje ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove (POVS). Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci za razdoblje 2017. – 2022. godine usklađen je s Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022. godine za koji je proveden postupak strateške procjene, te su preventivne mjere koje su navedene u Planu, a koje treba provoditi, poštivanje svih zakonskih zahtjeva prema okolišu, poticanje korištenja ekološki prihvatljivih proizvoda te poticanje razvoja ekološko prihvatljive proizvodnje. Primjenom odgovarajućih mjera zaštite okoliša i prirode te izbjegavanjem zahvata koji bi mogli negativno utjecati na zaštićena područja i područja ekološke mreže unutar obuhvata Plana, za očekivati je da neće doći do nepovoljnog utjecaja na bioraznolikost i ostale sastavnice okoliša na području Općine Donji Andrijevci.

² Razvojna strategija Općine Donji Andrijevci

3.1.2. Stanovništvo

Prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Općine Donji Andrijevci živjelo je 3.709 stanovnika, što čini 2,3% ukupnog broja stanovnika u Brodsko-posavskoj županiji.

Prema kretanju ukupnog broja stanovnika (*Tablica 2*) vidi se kako je najveći pad stanovnika zabilježen u 2011. godini. Gustoća naseljenosti prema podacima o broju stanovnika u 2011. godini iznosi 65 stanovnika/km², a prosječna starost stanovništva 40,4 godina.

Prirodni prirast u 2016. godini bilježi negativnu vrijednost -18. Uspoređujući s prethodnim godinama prirodni nastavlja se negativan trend. Vitalni indeks (živođeni na sto umrlih) u 2016. godini iznosio 64.

Najviše stanovnika živi u naselju Donji Andrijevci njih 2.496 što čini ukupno 67% stanovnika Općine.

Tablica 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika Brodsko-posavske županije i Općine Donji Andrijevci od 1961. do 2011. godine

Godina	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Općina Donji Andrijevci	4.688	4.582	4.335	4.180	4.396	3.709
Brodsko-posavska županija	154.309	164.065	167.667	174.998	176.765	158.575

Izvor: DZS

Stanovništvo Općina Donji Andrijevci je 2011. godine živjelo u 1.453 kućanstva. Njih 1.167 je stalno nastanjeno (*Tablica 3*).

Tablica 3. Broj stanova prema načinu korištenja u 2011. godini

		Stanovi za stalno stanovanje			
	Ukupno	Ukupno	Nastanjeni	Privremeno nastanjeni	Napušteni
Općina Donji Andrijevci	1.453	1.450	1.167	260	23

Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavljala djelatnost	
Za odmor i rekreaciju	U vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	Iznajmljivanje turistima	Ostale djelatnosti
-	1	-	2

Izvor: DZS

U Općini Donji Andrijevci prema statistikama nije zabilježen dolazak i noćenje turista. Prema ovome možemo zaključiti kako sektor turizma nema utjecaj na stvaranje količine otpada.

3.2. Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva

3.2.1. Komunalni otpad

Zakon o održivom gospodarenju otpadom komunalni otpad definira kao otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, a ne uključuje proizvodni otpad i otpad iz poljoprivrede i šumarstva.

Općina Donji Andrijevci uredila je područje gospodarenja komunalnim otpadom sljedećim propisom: Odluka o komunalnom redu („Službeni vjesnik Brodsko – posavske županije“ broj 28/1/14).

Prema članku 179. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) jedinice lokalne samouprave dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Općina Donji Andrijevci je donijela Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

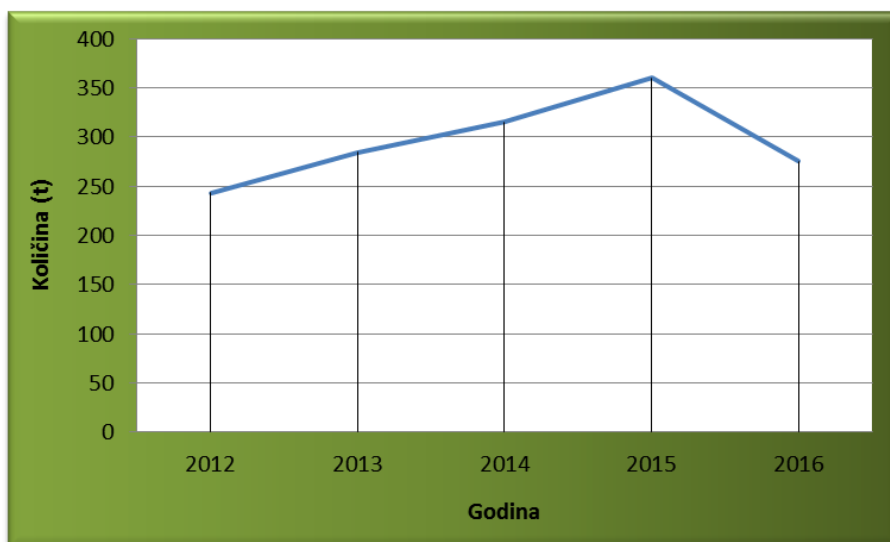
Komunalni otpad koji nastaje na području Općine Donji Andrijevci prikuplja se od strane tvrtke Runolist d.o.o. s kojim je Općina sklopila ugovor o koncesiji, a usluga obuhvaća skupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada.

Za analizu podataka o količinama proizvedenog komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci korišteni su podaci iz Izvješća o komunalnom otpadu Hrvatske agencije za okoliš i prirodu.

Na području Općine Donji Andrijevci u 2016. godini proizvedeno je 275 t komunalnog otpada.

S obzirom na broj stanovnika prema popisu iz 2011. godine i prijavljene količine otpada u 2016. godini, može se izračunati kako svaki stanovnik Općine Donji Andrijevci proizvede u prosjeku 0,2 kg otpada/dan odnosno oko 74 kg komunalnog otpada godišnje, što je znatno ispod državnog prosjeka koji za Republiku Hrvatsku iznosi 392 kg³ godišnje. Ruralne sredine u pravilu generiraju manje komunalnog otpada od urbanih, navedeno odstupanje u količinama može upućivati i na postojanje tzv. „divljih“ odlagališta na kojima nepropisno završava dio komunalnog otpada.

Na slici 2. prikazane su proizvedene količine komunalnog otpada u periodu od 2012. do 2016. godine.

Slika 2. Količine proizvedenog komunalnog otpada za razdoblje 2012.-2016.

³ Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb, studeni 2017. godina

Količine ukupno proizvedenog otpada su rasle sve do 2015. godine, dok u 2016. godini pokazuju znatno smanjenje. Najveća količina sakupljenog komunalnog otpada u iznosu od 360 t prijavljena je 2015. godine.

Podaci za 2016. godinu o količinama sakupljenog komunalnog otpada po vrstama otpada prikazane su u *tablici 4.*

Tablica 4. Količine sakupljenog komunalnog otpada tijekom 2016. godine po vrstama otpada

Ključni broj otpada (KBO) ⁴	Naziv otpada	Sakupljač	Postupak (R/D) ⁵	Količina (t)
20 03 01	miješani komunalni otpad	Runolist d.o.o.	D1	242,0
15 01 02	plastična ambalaža	Jakob Becker d.o.o.	R3	15,5
15 01 04	metalna ambalaža	Jakob Becker d.o.o.	R4	2,3
15 01 07	staklena ambalaža	Jakob Becker d.o.o.	R5	15,7
			Ukupno:	275,5

Izvor: HAOP

Prema podacima iz tablice 4., najviše nastalog komunalnog otpada čini miješani komunalni otpad.

S obzirom na postupke uporabe (R) i zbrinjavanja (D) otpada najveća količina komunalnog otpada odnosno miješani komunalni otpad se zbrinjava postupkom D1 što podrazumijeva odlaganje otpada u ili na tlo (na odlagališta). Ostali odvojeno sakupljeni otpad se upućuje na postupke uporabe.

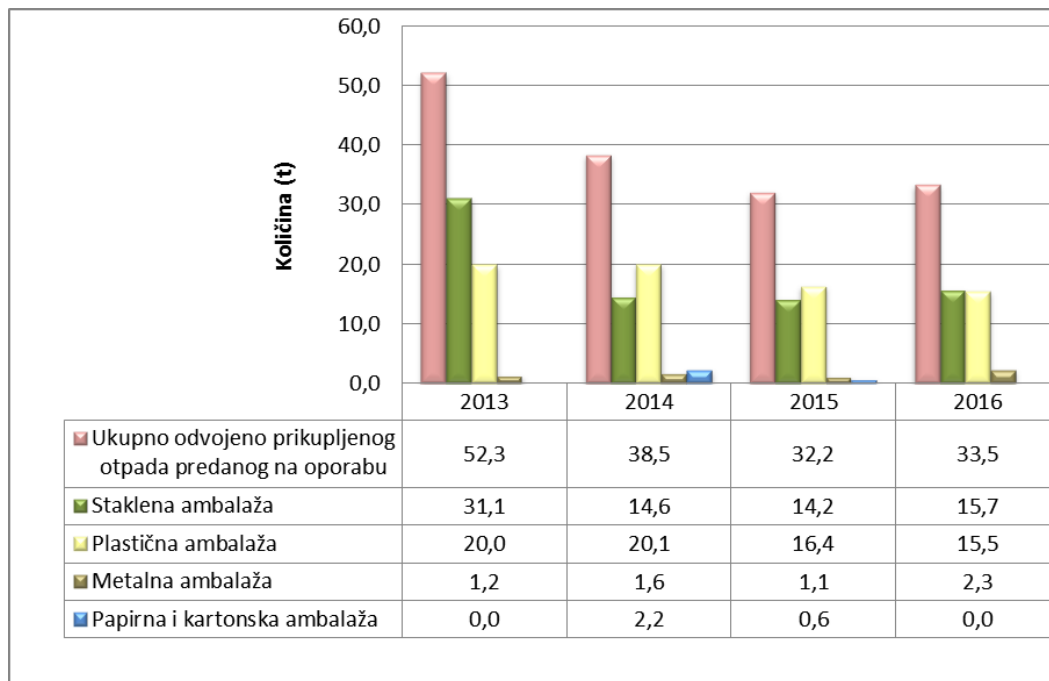
U Općini Donji Andrijevci odvojeno se prikupljaju papir i karton, staklo, plastika i metal javnoj površini putem zelenog otoka. Glomazni otpad se odvozi dva puta godišnje prema rasporedu davatelja usluge.

Ovlašteni sakupljač, Jakob Becker d.o.o. prikuplja staklenu, plastičnu, metalnu i papirnu ambalažu iz trgovine Diskont Zorić d.o.o. s kojim ima skupljen ugovor, a u koju građani mogu predati otpadnu ambalažu. Količine prikazane u tablici 4. (staklo, plastika, metal) su prijavljene količine otpada od strane ovlaštenog sakupljača Jakob Becker d.o.o.

Na slici 3. su prikazane količine odvojeno sakupljenog otpada koji je predan na uporabu u razdoblju od 2013. do 2016. godine.

⁴ Ključni broj otpada sukladno Pravilnik u o katalogu otpada (NN 90/15)

⁵ Postupci uporabe (R) i zbrinjavanja (D) otpada

Slika 3. Količine odvojeno sakupljenog otpadnog papira, stakla i plastike iz komunalnog otpada u razdoblju 2013.- 2016. koje su predane na uporabu

Najveća količina odvojeno prikupljenog otpada zabilježena je 2013. godine kada je prikupljeno 52,3 t otpada, od toga najviše staklene ambalaže, što prema ukupnoj masi proizvedenog komunalnog otpada iznosi 19%.

U 2016. godini odvojeno je prikupljeno 33,5 t otpada. Sav odvojeno prikupljeni otpad iz trgovine tvrtka Jakob Becker d.o.o. predaje na uporabu ovlaštenim oporabiteljima. Od odvojeno sakupljenog otpada građani najviše predaju staklenu i plastičnu ambalažu. Oporabu metalne ambalaže vrši ovlaštena tvrtka C.I.O.S. d.o.o. iz Zagreba, plastičnu ambalažu oporabljuje Drava Internacional d.o.o. iz Osijeka, a staklenu ambalažu Unija Nova d.o.o.

Razmatrajući zakonski propisanu obvezu JLS-a prema članku 55. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 74/17), do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska mora osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50 % mase otpada.

Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine propisan je i novi cilj gdje je do kraja 2022. godine potrebno odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.).

3.2.2. Biorazgradivi komunalni otpad

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu predložila je koeficijente za izračunavanje biorazgradive komponente pojedinih morfoloških sastavnica dobivenih analizom sastava komunalnog otpada. Temeljem koeficijenata u tablici 5. izračunate su količine biorazgradivog otpada u 2016. godini.

Količina proizvedenog biorazgradivog otpada u 2016. godini iznosila je 157,3 t.

Najveća količina proizvedene količine biorazgradivog komunalnog otpada (miješani komunalni otpad) ide na postupak zbrinjavanja D1 (odlaganje na odlagalište).

Tablica 5. Prikaz količina proizvedenog biorazgradivog komunalnog otpada u 2016. godini

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Proizvedeni komunalni otpad (t)	Koeficijent izračuna biorazgradive komponente	Proizvedeni biorazgradivi komunalni otpad (t)
20 03 01	miješani komunalni otpad	242,0	0,65	157,3
Ukupno:				157,3

3.2.3. Sastav miješanog komunalnog otpada

U smislu ovog plana **miješani komunalni otpad** je mješavina komunalnog otpada koja i nakon izdvajanja i odvojenog sakupljanja još uvijek sadrži materijale kao što su papir, staklo i dr. Sakuplja se jednim spremnikom, a u Katalogu otpada označen je ključnim brojem 20 03 01.

Sustavna analiza sastava miješanog komunalnog otpada na nacionalnoj razini pa tako niti na području Brodsko-posavske županije i Općine Donji Andrijevci ne provodi se. Prema zadnjim službenim raspoloživim podacima procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada za Republiku Hrvatsku dat je u tablici 6.

Tablica 6. Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH s raspodjelom udjela sitnice na njezine sastavnice, 2015.

Sastavnica	Udio (%)
Kuhinjski otpad	30,9
Papir i karton	23,2
Plastika	22,9
Ostali otpad (pelene, zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3
Vrtni otpad	5,7
Tekstil/odjeća	3,7
Staklo	3,7
Metal	2,1
Drvo	1,0
Koža/kosti	0,5
Guma	0,2
Ukupno	100

Izvor: HAOP

3.2.4. Odlaganje komunalnog otpada

Na području Općine Donji Andrijevci otpad se odlagao na odlagalištu „Alabarica“ u periodu od 1992. do 2005. godine kada je odlagalište zatvoreno. Odlagalište je službeno i sanirano krajem 9. mjeseca 2016. godine. U narednim godinama će se provoditi monitoring nad saniranim odlagalištem.

Danas se prikupljeni miješani komunalni otpad s područja Općine odvozi na odlagalište „Vitika“ u Đakovu koje se nalazi na cesti Đakovo - Vinkovci u jugoistočnoj periferiji grada Đakova. Od centra Đakova odlagalište je udaljeno oko 2.5 km.

3.2.5. Proizvodni otpad

Zakon o održivom gospodarenju otpadom definira proizvodni otpad kao otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Prema službenim podacima HAOP, nema evidencije o prijavljenim količinama proizvodnog otpada za 2015. i 2016. godinu. Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15) proizvođači nisu dužni prijaviti količine opasnog otpada u ukupnoj količini manjoj od 0,5 tona godišnje i neopasnog otpada u ukupnoj količini manjoj od 20 tona godišnje. Ova odredba je stupila na snagu sredinom 2015. godine, a obveznici prijave prijavljuju podatke u Registar onečišćavanja okoliša početkom tekuće godine za prethodnu godinu. Navedeno podrazumijeva da su obveznici prijave (proizvođači otpada) bili dužni ove odredbe već i za 2015. izvještajnu godinu, pa time su i zadnje prijavljene količine bile u 2014. godini kada je ukupno prijavljeno svega 0,5 t otpada, i to opasnog otpada. Prema navedenom se da zaključiti kako u 2015. i 2016. godini na području Općine Donji Andrijevci od strane proizvođača otpada nije nastalo više od 20 t neopasnog proizvodnog otpada niti više od 0,5 t opasnog proizvodnog otpada.

3.2.6. Postojeći sustav za sakupljanje komunalnog otpada

Obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada za područje Općine Donji Andrijevci je 100%.

Organizirano prikupljanje miješanog komunalnog otpada kao i isporuka komunalnih usluga vrši se od strane komunalne tvrtke Runolist d.o.o., Vrpolje.

Stanovništvo miješani komunalni otpad sakupljaju u spremnicima zapremine 120 L, a pravne osobe u 120L i 1.100 L. Ukoliko je spremnik nedovoljne zapremine, tvrtka Runolist d.o.o. nudi posebne PVC vreće od 5 ili 10 komada u paketu.

Tablica 10. Broj spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada

Volumen spremnika	Broj
Fizičke osobe	
120 L	812
Ukupno	812
Pravne osobe	
120 L	27
1.100 L	5
Ukupno	32

Izvor: Runolist d.o.o.

Sakupljanje korisnog otpada se vrši putem zelenog otoka⁶. Na području Općine Donji Andrijevci je postavljen jedan zeleni otok na kojem se odvojeno sakuplja papir, staklo, plastika/metal i tekstil (spremnici zapremine 1.100 L), i također postoji spremnik za otpadne baterije od 120L.

Tablica 11. Vrste i broj spremnika za sakupljanje odvojeno prikupljenog otpada

Vrsta spremnika	Broj
------------------------	-------------

⁶ Zeleni otok je prostor javne površine na kojem se nalaze spremnici za odvojeno sakupljanje otpadnog papira, stakla, plastike, metala i tekstila; Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)

Fizičke osobe	
Zeleni otok sa 4 spremnika (papir i karton, plastika/metal, stakli i tekstil) od 1.100 L	1
Spremnik za sakupljanje otpadnih baterija od 120 L	1

Izvor: Runolist d.o.o.

Zelen otok je postavljen na sljedećoj lokaciji:

- Trg kralja Tomislava 8 (kod osnovne škole)

Miješani komunalni otpad se odvozi jednom tjedno (petkom).

Uslugu odvojenog prikupljanja i prijevoza glomaznog otpada također vrši komunalna tvrtka Runolist d.o.o. Sakupljanje glomaznog otpada obavlja se organizirano najmanje jednom godišnje.

Tablica 9. prikazuje pregled postojećeg voznog parka za sakupljanje otpada.

Tablica 9. Pregled postojećeg voznog parka

Tip vozila	Kapacitet	Broj vozila
Specijalna vozila namijenjenih prijevozu miješanog komunalnog otpada	12 m ³	2
Specijalna vozila namijenjena prijevozu glomaznog komunalnog otpada	12 m ³	1

Izvor: Runolist d.o.o.

Sukladno kriterijima iz Odluke o prethodnoj suglasnosti za povećanje cijena za komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada cijena za sakupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada (spremnici 120 L) za fizičke i pravne osobe, mjesečno iznosi 50,00 kn s PDV-om. Za pravne osobe koje imaju spremnik od 1.100 L plaćaju mjesečno 487,50 kn bez PDV-a.

Novim Cjenikom javne usluge Općina Donji Andrijevci će se definirati nove cijene sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, a cijena usluge će se obračunavati razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju pri čemu će kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju biti volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

3.3. Postojeće i planirane građevine, uređaji za gospodarenje otpadom i status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Zakon o održivom gospodarenju otpadom građevine za gospodarenje otpadom u smislu dokumenata prostornog uređenja dijeli na one od državnog značaja, županijskog značaja i lokalnog značaja. Građevina za gospodarenje otpadom od državnog značaja je centar za gospodarenje otpadom, spalionica otpada i odlagalište opasnog otpada.

Građevina za gospodarenje otpadom od županijskog značaja je odlagalište neopasnog otpada i kazeta za zbrinjavanje azbesta. Sve ostale građevine za gospodarenje otpadom su lokalnog značaja.

Dodatno Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine definirane su sljedeće kategorije građevina, a koje uključuju i postrojenja za gospodarenje otpadom u smislu planiranja u dokumentima prostornog uređenja (lokacije):

- **građevine od državnog značaja:**
 - centar za gospodarenje otpadom,
 - spalionica otpada,
 - odlagalište opasnog otpada.
- **građevine od regionalnog značaja:**
 - reciklažni centri,

- sortirnice,
 - postrojenja za biološku (aerobnu i anaerobnu) obradu otpada,
 - građevine za obradu opasnog i neopasnog otpada, osim onih od državnog značaja,
 - odlagalište neopasnog otpada uključujući i odlagalište s kazetom za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
 - odlagalište inertnog otpada.
- **građevine od lokalnog značaja:**
- centri za ponovnu uporabu,
 - reciklažna dvorišta,
 - ostale građevine za sakupljanje i obradu otpada koje nisu od državnog i regionalnog značaja.

3.3.1. Građevine za gospodarenje otpadom određene prostorno – planskom dokumentacijom

Dokumenti prostornog uređenja koji se dotiču gospodarenja otpadom, prvenstveno lokacija građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom, a koji su relevantni za Općinu Donji Andrijevci, su Prostorni plan uređenja Općine Donji Andrijevci.

Izvod iz Prostornog plana uređenja Općine Donji Andrijevci („Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije“ - broj 19/02, 15/11, 28/14) navodi:

Postupanje s otpadom

Članak 96.

„(1) Planom je određeno da će lokacija odlaganje komunalnog otpada za općinu D. Andrijevci sukladno studiji utjecaja na okoliš biti sanirana i po uspostavi ŽCGO formirana kao reciklažno dvorište, a današnjoj proširenoj lokaciji što je prikazano na grafičkom listu br. 1: «Korištenje i namjena površina» u mjerilu 1:25000. i na grafičkom listu br. 4a: «Građevinska područja naselja i područja ldejno-urbanističkog uređenja centra općine u smislu posebnih uvjeta za korištenje» u mjerilu 1:5000.

(2) U svim naseljima Planom se omogućava u zonama označenim kao građevinsko izgrađeno i neizgrađeno zemljište izgradnja „zelenih otoka“ uz ili u sastavu javnih površina. Dimenzija se određuje sukladno potrebama.

(3) Mjerama poticati i organizirati sakupljanje i odvoz biootpada biljnoga podrijetla, koji će se prerađivati za kompost. Potrebno je poticati građane da u svojim vrtovima ureduju malena kompostišta za potrebe domaćinstva.“

3.3.1. Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom

➤ **Centar za gospodarenje otpadom**

U Planu gospodarenja otpadom RH se navodi da će se osim već izgrađenih CGO-a (Kaštijun i Mariščina) i CGO-a koji su u provedbi (Biljane Donje i Bikarac) nastaviti s pripremom CGO-a definiranim Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine, kao i s pripremom CGO-a na novo utvrđenim lokacijama.

Prilikom planiranja kapaciteta CGO-a potrebno je za svaki izraditi studiju izvedivosti koja će uvažavati ciljeve u gospodarenju otpadom koji se trebaju postići ovim Planom. U studiji trebaju biti prikazane sve mjere koje je potrebno provesti na širem području obuhvata CGO-a da bi se dosegli ciljevi i opravdao planirani kapacitet.

Nakon uspostave Centra za gospodarenja otpadom kojim će biti obuhvaćeno područje Općine Donji Andrijevci, otpad se planira odvoziti na lokaciju Centra gdje će se otpad obrađivati.

➤ **Reciklažno dvorište**

Općina Donji Andrijevci nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta. Člankom 6. Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 117/17) postavljeni su uvjeti kojima mora udovoljiti građevina ili dio građevine u kojoj se obavlja postupak gospodarenja otpadom odnosno reciklažno dvorište.

U Prostornom planu uređenja se navodi da na prostoru saniranog odlagališta Alabarica se može uspostaviti i reciklažno dvorište. Općina će prije izgradnje reciklažnog dvorišta odlučiti se za točnu lokaciju uspostave reciklažnog dvorišta.

Preduvjet izgradnji reciklažnog dvorišta je izrađen Glavni projekt i ishodena pravomoćna građevinska dozvola.

Općina Donji Andrijevci se može prijaviti na natječaj za dostavu projektnih prijedloga „Građenje reciklažnih dvorišta“ u kojem se definiraju ciljevi, uvjeti i postupci za dodjelu bespovratnih sredstava namijenjenih provedbi projekata u svezi s izgradnjom, opremanjem i upravljanjem reciklažnim dvorištima. U natječajima je definiran najviši iznos koji se može dodijeliti projektnom prijedlogu za izgradnju reciklažnog dvorišta, a iznos bespovratnih sredstava po pojedinačnom projektnom prijedlogu iznosi maksimalno 85% od ukupnog iznosa prihvatljivih troškova projekta.

Do uspostave reciklažnog dvorišta općina Donji Andrijevci će osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

3.3.2. Status sanacije neusklađenih odlagališta

Projekt sanacija neusklađenog odlagališta otpada „Alabarica“ koje se nalazi na području Općine Donji Andrijevci u Brodsko - posavskoj županiji završen je uspješno. Cilj projekta sanacije odlagališta „Alabarica“ bio je spriječiti daljnje negativne učinke na okoliš uzrokovane odloženim otpadom te sanacija neuređenog, zatvorenog odlagališta sukladno važećim zakonskim odredbama i najboljim praksama za tu vrstu projekata, te je sanacijom u potpunosti postignut taj cilj.

Projekt sanacije odlagališta neopasnog otpada „Alabarica“ provodio se u sklopu Operativnog programa „Zaštita okoliša“ 2007.-2013., Prioritetna os 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Mjera 1.2 – Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom. Projekt je pridonio ispunjenju ciljeva operativnog programa jer će se sanacijom neuređenog odlagališta poboljšati stanje podzemnih i površinskih voda, ljudskog zdravlja i okoliša u cjelini.

Svi radovi izvedeni su u cijelosti i u skladu s glavnim i izvedbenim projektom što je potvrđeno uporabnom dozvolom koja je izdana dana 28.9.2016. godine. Time su završene sve aktivnosti na odlagalištu, te je odlagalište predano na korištenje Naručitelju. Do kraja razdoblja provedbe Naručitelju je preostala obveza monitoringa procijedih i podzemnih voda na zatvorenom odlagalištu koji se mora provoditi najmanje 20 godina nakon prestanka odlaganja kako bi se spriječilo onečišćenje okoliša, te omogućila sigurnost lokacije i gravitirajućeg područja.

Kao zaključak može se reći da je projekt Sanacije odlagališta otpada „Alabarica“ u Općini Donji Andrijevci završen uspješno. Općina Donji Andrijevci uspjela je u svojem cilju da uz pomoć sufinanciranja riješi veliki problem neusklađenog odlagališta i eliminira negativne učinke odlaganja otpada, zaštitu podzemnih i površinskih voda, ljudskog zdravlja i okoliša u cjelini. Postignuti su sve planirane aktivnosti i dostignuti svi planirani ciljevi te su svi sudionici uspješno dovršili svoje ugovore vezane uz projekt.⁷

⁷ alabarica.info

Slika 4. Sanirano odlagalište „Alabarica“

3.3.3. Lokacije onečišćene otpadom i njihovo uklanjanje

Lokacije onečišćene otpadom smatraju se sve one lokacije na kojima se nalaze određene količine obrađenog i/ili neobrađenog otpada, a koje nisu usklađene s odredbama važećih zakonskih propisa.

Razlikuju se:

- Postojeća odlagališta neopasnog i/ili inertnog otpada na kojima nije provedeno usklađivanje postojećeg stanja s odredbama nacionalnog i europskog zakonodavstva te gdje u njihovom radu nisu primijenjene NRT (najbolje raspoložive tehnologije),
- Lokacije odbačenog otpada – tzv. „divlja“ odlagališta otpada,
- „Crne točke“ – lokacije visokog rizika onečišćene proizvodnim (tehnoškim) otpadom.

➤ Lokacije odbačenog otpada – „Divlja“ odlagališta otpada

„Divlja“ odlagališta otpada odnosno lokacije odbačenog otpada su mjesta gdje najčešće fizičke i/ili pravne osobe odbacuju otpad. Iskustvo je pokazalo da je riječ o „naučenim“ lokacijama na koje se otpad odbacuje i nakon provedene sanacije, odnosno uklanjanja otpada što je često rezultat nedosljedne provedbe zakonskih propisa kojima je uređena obaveza uklanjanja odbačenog otpada od strane vlasnika, posjednika ili korisnika nekretnine. Uglavnom je riječ o građevnom i glomaznom otpadu, a nešto rjeđe o miješanom komunalnom i ostalim kategorijama komunalnog otpada.

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom službe nadležne za komunalni red, JLS nadležne su za provedbu mjera za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i uklanjanje odbačenog otpada. Navedene mjere uključuju provedbu redovitog godišnjeg nadzora i vođenje evidencije o lokacijama odbačenog otpada, procijenjenoj količini odbačenog otpada, obvezniku uklanjanja otpada i predaju otpada osobi ovlaštenoj za gospodarenje otpadom. Trenutno ne postoji jedinstvena nacionalna baza podataka lokacija odbačenog otpada, ali su pojedine županije i gradovi uspostavile vlastite informacijske sustave evidencije. Sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada biti će uspostavljen u sklopu Informacijskog sustava gospodarenja otpadom u nadležnosti HAOP.

Na području Općine Donji Andrijevci postoji lokacija Baruge k.č. 1335 Donji Andrijevci.

U Općini Donji Andrijevci je uspostavljen sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu i evidentiranju lokacija odbačenog otpada. Sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu uspostavljen je putem internet stranice Općine Donji Andrijevci (www.donjiandrijevc.hr) u posebno označenoj rubrici „Obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu“.

Obrazac prijave o nepropisno odloženom otpadu preuzima se na internet stranicama Općine Donji Andrijevci (www.donjiandrijevc.hr) te ispunjeni obrazac treba dostaviti na adresu Općine Donji Andrijevci, Trg kralja Tomislava 5, 35214 Donji Andrijevci ili na e-mail: opcinadonjiandrijevc@gmail.com. Isto tako prijava se može podnijeti i osobnim dolaskom u općinsku upravu na adresi Trg kralja Tomislava 5, Donji Andrijevci.

3.4. Ocjena stanja

U Općini Donji Andrijevci komunalni otpad se organizirano prikuplja od strane davatelja usluge Runolist d.o.o.

Odvojeno sakupljanje papira i kartona, plastike, metala, stakla i tekstila se provodi putem zelenog otoka koji je postavljen u centru općine kod osnovne škole. Također građani otpadnu ambalažu (papirnu, plastičnu, staklenu i metalnu) predaju u trgovinu na području Općine koji preuzima ovlašteni sakupljač Jakob Becker d.o.o.

Miješani komunalni otpad se prikuplja jednom tjedno. Glomazni otpad se organizirano prikuplja najmanje jednom godišnje bez naknade.

Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci definirat će se pružanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te usluge povezane s javnom uslugom. Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) biorazgradivi otpad (biorazgradivi otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton) će se prikupljati na lokaciji korisnika usluge, na način da se papir i karton odvojeno prikuplja od biootpada.

Građanima se uz pomoć sufinanciranja komunalne opreme podijeliti i komposter za kućno kompostiranje biootpada. Nabava opreme i vozila za odvojeno sakupljanje biootpada moći će se nabaviti uz sufinanciranje putem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. za potrebe smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta uvođenjem odvojenog skupljanja biootpada.

Općina Donji Andrijevci će izgraditi reciklažno dvorište u kojem bi se prikupljale i privremeno skladištile one vrste otpada koje su propisane Dodatkom IV. Pravilnika o gospodarenju otpadom. Do uspostave reciklažnog dvorišta Općina će osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

Miješani komunalni otpad sa područja Općine Donji Andrijevci se odlaže na odlagalištu „Vitika“ u Đakovu. Odlagalište „Alabarica“ na području Općine Donji Andrijevci je sanirano sredstvima EU fondova.

U Općini Donji Andrijevci je uspostavljen sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu i evidentiranju lokacija odbačenog otpada.

U budućem razdoblju potrebno intenzivno provoditi izobrazno-informativne aktivnosti namijenjene građanima vezano za selektivno odvajanje otpada kako bi se što više približili zakonskim ciljevima u sakupljanju otpada, provoditi akcije sakupljanja otpada, sanirati lokacije odbačenog otpada („divlja odlagališta“) i što prije uspostaviti mobilno reciklažno dvorište i reciklažno dvorište.

3.5. Ostvarivanje ciljeva

3.5.1. Ciljne vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom do 2022. godine sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom RH

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom potrebno je osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada u proizvedenom komunalnom otpadu do 01.01.2020. godine.

Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u donosu na 2015. godinu na području Općine sukladno PGO RH su:

- Cilj 1.1: Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%,
- Cilj 1.2: Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.),
- Cilj 1.3: odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada,
- Cilj 1.4: odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.

Stupanjem na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) određene su granične količine miješanog komunalnog otpada za određivanje iznosa poticajne naknade za smanjenje količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada.

- **Odvojeno sakupiti najmanje 50% zbirne mase otpada (prioritetno papir, metal, plastika i staklo) u proizvedenom komunalnom otpadu – Zakon o održivom gospodarenju otpadom**

U sljedećoj tablici (Tablica 10) prikazan je plan povećanja količina odvojeno prikupljenog papira, plastike, metala i stakla za razdoblje od 2017. – 2020. godine.

Projekcija je rađena ciljem da se prikaže dinamika ostvarenja obveze pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje, u minimalnom udjelu od 50 % mase otpada do 1. siječnja 2020.

U 2015. godini odvojeno je prikupljeno 32,3 t papira, plastike, stakla i metala od toga 16,74 t plastike i 14,2 t stakla.

U svrhu postizanja zakonskog cilja osiguranja pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla, uz pretpostavku nepromijenjenog sastava proizvedenog komunalnog otpada, odnosno postojanosti udjela otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla u komunalnom otpadu od 52%, te da će se sve sakupljene količine predati na recikliranje i pripremu za ponovnu uporabu potrebno je, u odnosu na 2015. godinu, ukupnu količinu odvojeno sakupljenog papira, plastike, stakla i metala do 01. siječnja 2020. godine povećati za oko 70 t.

Tablica 10. Plan povećanja odvojeno sakupljenih komponenti (prioritetno papir, plastika, metal i staklo) za razdoblje od 2017. do kraja 2019. godine

Godina	Količine prikupljenog papira, metala, plastike i stakla (t)	Udio prikupljenog otpada (%)
2017.	66,7	33,0
2018.	83,9	41,5
2019.	101,1	50,0

- **Cilj 1.1: Smanjenje mase proizvedenog komunalnog otpada za 5%**

Prema raspoloživim podacima iz 2015. godine za Općinu Donji Andrijevci, proizvedeno je ukupno 360 tona otpada. Primijenivši cilj u kojem je potrebno smanjiti masu proizvedenog komunalnog otpada za 5% na Općinu Donji Andrijevci, treba smanjiti količine ukupno proizvedenog otpada za oko 18 t do kraja 2022. godine. Općina

Donji Andrijevci već pokazuje trend smanjenja ukupnih nastalih količina, pa je tako u 2016. godini proizvedeno 275 t otpada što je za 24% manje od proizvedene količine u 2015. godini.

- **Cilj 1.2: Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)**

U tablici 11. prikazan je plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine s ciljem da zbroj svih odvojeno sakupljenih vrsta otpada bude 60% proizvedene količine komunalnog otpada na kraju 2022. godine.

Tablica 11. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH

Godina	Odvojeno prikupljen papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.(t)	Udio prikupljenog otpada (%)
2017.	108,3	30
2018.	130,0	36
2019.	158,9	44
2020.	187,8	52
2021.	202,2	56
2022.	216,7	60

Stopa odvojeno sakupljenog otpada u 2015. godini iznosila je 10% u odnosu na ukupnu masu u proizvedenom komunalnom otpadu. Kako bi se postigao cilj iz Plana, do kraja 2022. godine potrebno je ukupnu količinu povećati za oko 180 t (Tablica 11).

U 2015. godini sakupljeno je 328 t miješanog komunalnog otpada. S obzirom na zakonsku obvezu povećanja ukupne mase odvojeno prikupljenog otpadnog papira, stakla, plastike, metala (a po mogućnosti i iz drugih izvora, ako si ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva) iz komunalnog otpada u minimalnom udjelu od 50% mase tog otpada u proizvedenom komunalnom otpadu do 01.01.2020. godine, kao i s obzirom na cilj iz Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022. prema kojem je potrebno odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada do kraja 2022. godine prioritarno (papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.), u Općini Donji Andrijevci će biti potrebno znatno smanjiti količine sakupljenog miješanog komunalnog otpada.

Uredbom o komunalnom otpadu propisane su granične količine miješanog komunalnog otpada koje će se primjenjivati u postupku određivanje iznosa poticajne naknade za smanjenje količine proizvedenog miješanog otpada. Granična količina za 2022. godinu iznosi 50% od ukupno proizvedene količine miješanog komunalnog otpada u 2015. godini što je za Općinu iznosilo 328 t, što znači da je do 2022. godine potrebno svesti količine na 164 t.

- **Cilj 1.3: odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada**

Posebno je i propisan cilj u kojem se traži odvojeno prikupljanje 40% mase proizvedenog biootpada. U tablici 12. dan je plan povećanja količina odvojeno prikupljenog biootpada.

Tablica 12. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog biootpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH

Godina	Biootpad (t)	Udio prikupljenog biootpada (%)
2017.	13,0	11
2018.	19,6	17
2019.	26,1	23
2020.	32,6	29
2021.	39,1	34
2022.	45,6	40

➤ **Cilj 1.4: odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada**

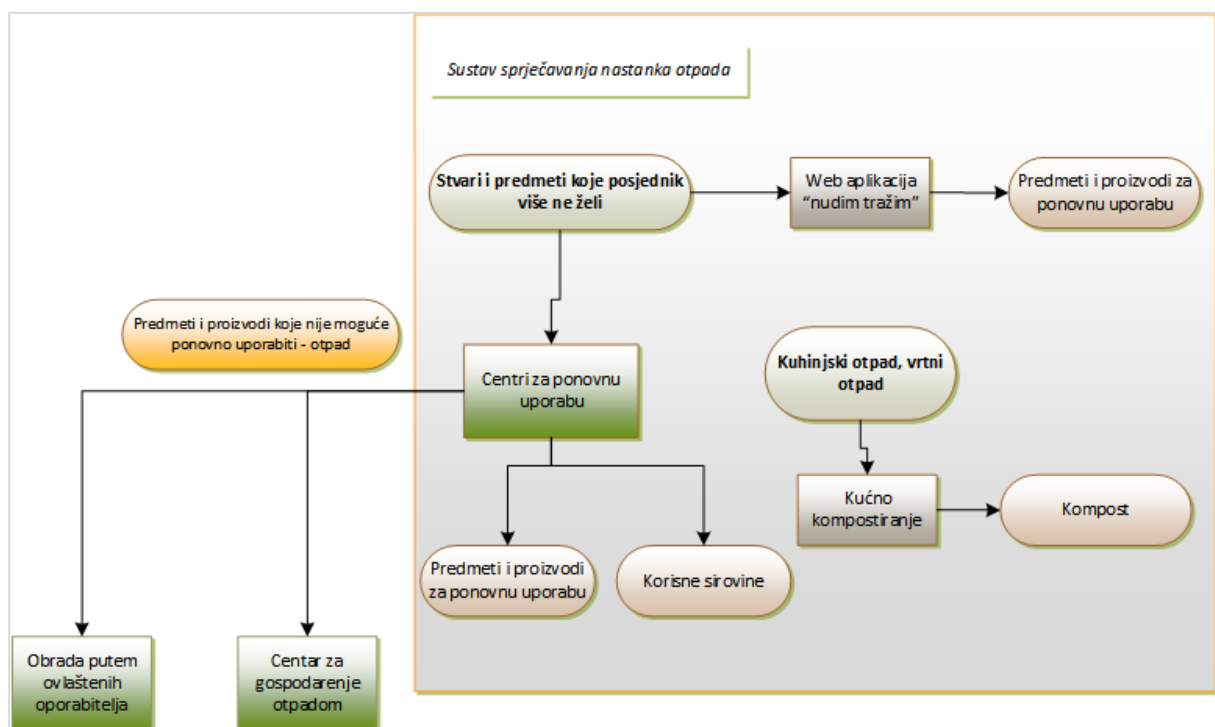
Sukladno PGO RH, do kraja planskog razdoblja količinu komunalnog otpada koji se odlaže potrebno je postupno smanjiti na 25% količine proizvedene u 2015. godini. U 2015. godini ukupno je proizvedeno 360 t otpada. Da bi se postigao navedeni cilj, količinu komunalnog otpada za odlaganje sa zatečenih oko 328 t u 2015. godine treba postupno svesti na oko 90t.

Smanjenje količine komunalnog otpada za odlaganje postići će se realizacijom mjera kojima će se osigurati provedba prethodno navedenih ciljeva te poduzimanjem svih potrebnih mjera kako bi se spriječilo odlaganje neobrađenog preostalog otpada.

4. MJERE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Sprječavanje nastanka otpada definirano je člankom 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17). Sprječavanje nastanka otpada na prvom je mjestu u redu prvenstva gospodarenja otpadom, a podrazumijeva mjere poduzete prije negoli neka tvar, materijal ili proizvod postane otpad, u svrhu smanjenja količina otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda putem ponovne uporabe proizvoda, smanjenja negativnih utjecaja nastalog otpada na okoliš i ljudsko zdravlje, te smanjenja sadržaja opasnih tvari u materijalima i proizvodima.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje osnovne mjere sprječavanja nastanka otpada, a sukladno zakonskim odredbama sastavni dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine je i Plan sprječavanja nastanka otpada.

Slika 5. Shema sustava sprječavanja nastanka otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.

U sustavima kružnoga gospodarstva koje predlaže Europska komisija⁸ i Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, dodana se vrijednost proizvoda zadržava što je dulje moguće i ne stvara se otpad. Resursi se zadržavaju u gospodarstvu nakon kraja uporabnog vijeka proizvoda kako bi se opetovano produktivno upotrebljavali i tako stvarali novu vrijednost.

Prvi od ciljeva u Planu je smanjenje ukupne količina proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini na nacionalnoj razini, a kao najvažnije mjere za postizanje navedenog cilja su uspostava Centara za ponovnu uporabu⁹ i uspostava sustava kućnog kompostiranja.

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, vijeću, europskom gospodarskom i socijalnom odboru i odboru regija, COM(2015) 614, 2.12.2015. Zatvaranje kruga — akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo

⁹ Centri za ponovnu uporabu i mreže za ponovnu uporabu (za promociju ponovne uporabe i pripremu za ponovnu uporabu) jesu subjekti čija je aktivnost sakupljanje, obnova ili popravak i ponovna distribucija proizvoda koji bi u suprotnom postali otpad. Centri za ponovnu uporabu

Centri za ponovnu uporabu

Prema redu prvenstva u gospodarenju otpadom djelatnosti centra predstavljaju aktivnosti sprječavanja nastanka otpada kad se radi o proizvodima i aktivnosti pripreme za ponovnu uporabu kad se radi o otpadu.

Uspostavom centara za ponovnu uporabu potiče se razmjena i ponovna uporaba isluženih proizvoda ili stvari i predmeta koje posjednik ne treba i ne želi, a još uvijek se mogu koristiti. Kroz centre za ponovnu uporabu ponovno se mogu uporabiti tekstil (odjeća i obuća), namještaj, električni i elektronički uređaji, te predmeti široke potrošnje poput posuđa, knjiga, igračaka, sportske opreme, bicikala, dječje opreme i sl.

Prema Planu gospodarenja otpadom RH u okviru reciklažnog dvorišta može se osigurati odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda (npr. „kutak ponovne uporabe proizvoda“).

Kućno kompostiranje

U Planu sprječavanja nastanka otpada kao i u cijelom Planu gospodarenja otpadom RH jedne od važnijih mjera su sprječavanje nastanka biootpada i odvojeno sakupljanje biootpada u svrhu oporabe. Kao jedna od mjera za sprječavanje nastanka biootpada definirano je i poticanje kućnog kompostiranja. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad, te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog biootpada. Za postizanje ovog cilja bit će potrebno izraditi edukacijsko informativne materijale, organizirati promidžbene aktivnosti i radionice, a s obzirom da primjena kućnog kompostiranja ovisi o dostupnim površinama za korištenje proizvedenog komposta, prioritet za provođenje ove mjere su ruralna područja, odnosno predgrađa urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom.

Predmetni Plan gospodarenja otpadom RH obuhvaća slijedeće mjere kućnog kompostiranja:

- nabavu i distribuciju kućnih kompostera,
- izradu edukacijsko-informativnih materijala, i
- organizaciju edukativnih i promidžbenih aktivnosti i radionica.

Ostali ciljevi i prioriteti u nacionalnom Planu su sprječavanje nastanka komunalnog otpada, električnog i elektroničkog otpada, sprječavanje nastanka otpadnog papira i kartona, sprječavanje nastanka građevnog otpada.

Za plansko razdoblje u Općini Donji Andrijevci nabavit će se spremnici za kompostiranje biootpada te će se izraditi edukacijsko-informativni materijali i organizirat će se edukativne i promidžbene aktivnosti i radionice.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Obveza jedinica lokalne samouprave je osiguranje izobrazno-informativnih aktivnosti propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, a kako slijedi:

- jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio,
- jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području,
- izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih sudionika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom te je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu. Obzirom na navedeno, izobrazno-informativne aktivnosti potrebno je

moгу pod određenim uvjetima, proizvode ili dijelove proizvoda koji su postali otpad postupkom oporabe odnosno pripremom za ponovnu uporabu (provjera, čišćenje ili popravak) pripremiti za ponovnu uporabu i uz ukidanje statusa otpada vratiti na tržište kao proizvod, *Izvor: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022.*

organizirati na način da se osiguraju aktivnosti koje će omogućiti dostupnost informacija o važnosti i načinima sprječavanja nastanka otpada kao i važnosti odvojenog sakupljanja otpada i odgovarajućeg gospodarenja njime (primjerice sustavno informiranje javnosti putem pisanih medija, radija i televizije).

Informiranje i izobrazba mogu se provoditi i raspačavanjem letaka, postavljanjem plakata na javnim mjestima i sl. Svakako u izobrazno-informativne aktivnosti treba uključiti i edukaciju po vrtićima i školama sa svrhom razvijanja ekološke svijesti kod djece i mladih.

Sukladno navedenom za Općini Donji Andrijevci se predlažu izobrazno-informativne aktivnosti koje će biti usmjerene na odvojeno sakupljene količine otpada, o usluzi prijevoza glomaznog komunalnog otpada, a potrebno je uspostaviti i edukativno-informativne aktivnosti u vrtićima i školama gdje bi se organizirala predavanja.

Osim edukacija koje su usmjerene na odvojeno prikupljanje otpada, a u svrhu promicanju kružnog gospodarstva predlažu se dodatne edukacije usmjerene na sprječavanje nastanka komunalnog otpada, a osobito na sprječavanje nastanka otpada od hrane. Kako je sprječavanje nastanka otpada prvo u redu gospodarenja otpadom potrebno je intenzivirati edukacijske aktivnosti, te ne samo informirati građane putem letaka i brošura, već se više usmjeriti na oglašavanje putem društvenih mreža, a edukacije dodatno potaknuti u školama i vrtićima ili tribinama na javnim mjestima gdje je velika protočnost ljudi.

Za tu svrhu važno je izraditi plan koji bi obuhvatio sve navedene mjere sprječavanja nastanka otpada. Za provođenje sprječavanja nastanka otpada prvo je bitno razviti informativne aktivnosti, uključujući i mjere, s potrebom osvješćivanja javnosti o problemima vezanim za otpad kao i aktualnim stanjem na području Općine Donji Andrijevci. Mogu se organizirati kampanje u svrhu informiranja kućanstva o količinama otpada koji nastaje, a koji se odlaže na odlagališta, te nužnosti sprječavanja njegova nastanka. Komunikacijska strategija mora obuhvaćati jasno definirane ciljeve i poruke usmjerene ciljanim skupinama, kao i konkretne mjere. Treba precizno definirati kome se pojedina kampanja obraća i s kojim ciljem, kontrolirati poruku koja se odašilje, birati najučinkovitije kanale za njezino prenošenje, te provjeravati njezin učinak.

Općina Donji Andrijevci će provoditi sljedeće izobrazno-informativne aktivnosti:

- redovno obavještavati kućanstva o programu odvoza glomaznog otpada,
- objaviti Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog koja će sadržavati sve točke koje su propisane Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom¹⁰,
- Objaviti Odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada,
- u sklopu Internet portala Općine Donji Andrijevci redovno objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na području Općine,
- redovno obavještavati kućanstva o lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta otpada (metal, staklo, plastika, tekstil i sl.) i lokacijama mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima,
- izradu edukacijsko-informativnih materijala i organizaciju edukativnih i promidžbenih aktivnosti i radionica usmjerene na temu sprječavanja nastanka otpada, prvenstveno sprječavanje nastanka otpada od hrane, na temu odvojenog prikupljanja otpada i bazirane na kompostiranju,
- uspostava informativno-obrazovnog plana sa jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama.

Akcije prikupljanja otpada

Akcije prikupljanja otpada mogu organizirati pravne i fizičke osobe — obrtnik, u suradnji s osobom koja posjeduje odgovarajuću dozvolu sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Akcija prikupljanja otpada može se organizirati samo uz prethodnu suglasnost upravnog odjela JLS nadležnog za poslove zaštite okoliša.

U slučaju manjih divljih odlagališta moguće je provesti akcije čišćenja okoliša. Pritom se u građanima budi svijest o važnosti odgovornog gospodarenja otpadom.

¹⁰ Odluku obavezno objaviti na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Zaključno

- U okviru reciklažnog dvorišta osigurati odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda (npr. „kutak ponovne uporabe proizvoda“),
- Uvođenje kućnog kompostiranja - kompostiranje u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu
- Izrada edukacijsko-informativnih materijala i organizacija promidžbenih aktivnosti i radionica na temu kućnog kompostiranja, odvojenog prikupljanja otpada i sprečavanja nastanka otpada
- U sklopu internet portala Općine Donji Andrijevci redovito objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na području Općine - redovno obavještavati kućanstva o lokacijama i radnim vremenima reciklažnih dvorišta, usluzi prijevoza krupnog komunalnog otpada, informacije o odvojenom prikupljanju otpada itd.
- Uspostava informativno-obrazovnog plana sa jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama,
- Poticati provedbe akcija čišćenja okoliša,
- Intenzivirati provođenje akcija prikupljanja otpada.

5. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

5.1. Opće mjere gospodarenja otpadom

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom, primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom.

Gospodarenje otpadom provodi se na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš. Zabranjeno je odbacivanje otpada u okoliš.

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi neprimjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi,
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta,
- narušiti održivo korištenje voda ili tla,
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog,
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije,
- izazvati prekomjernu buku,
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti,
- narušiti javni red i sigurnost, ili
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Opći ciljevi gospodarenja otpadom su:

- odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada,
- očuvanje prirodnih resursa,
- smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta,
- smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš,
- smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno sakupljati i skladištiti.

Općina Donji Andrijevci dužan je na svom području osigurati, sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom:

1. javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
2. odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
3. sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
4. provedbu Plana gospodarenja otpadom RH,
5. provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području, i
6. mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Osnovni ciljevi na nacionalnoj razini za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu navedeni u Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine su:

- unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom,
- unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada,
- unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom,
- sanirati lokacije onečišćene otpadom,
- kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti,
- unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom,
- unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom,

- unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom.

5.2. Gospodarenje opasnim otpadom

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje obvezu predaje problematičnog otpada odvojeno od miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada.

Općina Donji Andrijevci dužna je osigurati infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstva putem reciklažnog dvorišta.

U Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, kao mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja opasnim otpadom se navodi da je potrebno provesti analizu postojećih i potrebnih kapaciteta za obradu opasnog otpada, što uključuje izradu studije izvedivosti koja će analizirati postojeće kapacitete za obradu opasnog otpada i utvrditi potrebne dodatne kapacitete. Na temelju toga će se dati dodatne smjernice za unaprjeđenje sustava koje će se moći primijeniti na jedinice lokalne samouprave.

5.3. Mjere gospodarenja posebnim kategorijama otpada

Sukladno Zakonu, **posebnom kategorijom otpada** smatraju se: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili, određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja načela gospodarenja otpadom, provedbe reda prvenstva te zaštite ljudskog zdravlja i okoliša potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom, te određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

Za šest posebnih kategorija otpada uveden je sustav proširene odgovornosti proizvođača odnosno naplata naknade za stavljanje na tržište proizvoda od kojih nastaje određena kategorija otpada i uspostavljen je nacionalni sustav sakupljanja i obrade. To su ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad.

Sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom u okviru sakupljanja komunalnog otpada korisniku usluge se pružaju sljedeće usluge povezane sa javnom uslugom:

- sakupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika postavljenih na javnoj površini,
- sakupljanje otpada određenog posebnim propisom koji uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu.

Općina Donji Andrijevci provodi odvojeno prikupljanje posebnih kategorija otpada na način da je osigurano:

- postavljanje zelenog otoka odvojeno sakupljanje,
- predaja otpada u trgovine koje imaju ugovor s tvrtkom koja ima dozvolu za sakupljanje odvojenih komponenti komunalnog otpada.

5.3.1. Biootpad

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine definira cilj odvojenog sakupljanja 40% mase proizvedenog biootpada do 2022. godine koji je sastavni dio komunalnog otpada.

Cilj na razini RH je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog komunalnog otpada te da se njegova biološka obrada obavlja aerobnim ili anaerobnim postupcima.

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom predviđa odvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada od biorazgradivog komunalnog otpada na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

Ukupni potencijal odvojeno prikupljenog biootpada na području Općini Donji Andrijevci iznosi oko 120 t, ali treba napomenuti da prema dosadašnjim europskim iskustvima maksimalno dostignuti postotak odvajanja biootpada u kućanstvima nikada nije jednak ukupnom potencijalu¹¹.

Prema projekcijama količina biootpada u Općini Donji Andrijevci, do kraja 2022. godine potrebno je sakupiti oko 48 t biootpada, da bi se postigao cilj odvojenog prikupljanja 40% mase proizvedenog biootpada.

Kućno kompostiranje biootpada je mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja komunalnim određena Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17), a promicanje kućnog kompostiranja je mjera sprječavanja nastanka otpada (mjera 8.) određena Planom sprečavanja nastanka otpada koji je sastavni dio Plana gospodarenja otpadom RH.

U Općini Donji Andrijevci korisnik usluge će kompostirati putem kompostera. Korisnici usluge dužni će biti navesti u Izjavi o načinu korištenja javne usluge. Korisnik na obračunskom mjestu sam obavlja proces kompostiranja svojeg biootpada putem kompostera i neće biti potrebno odvojeno preuzimati biootpad od strane davatelja usluge. Davatelj usluge vodi evidenciju o broju podijeljenih kompostera na području Općine Donji Andrijevci.

Općina Donji Andrijevci će putem Javnog poziva za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje otpada nabaviti kompostere.

5.3.2. Ambalažni otpad

Sustav gospodarenja ambalažnim otpadom obuhvaća sav ambalažni otpad, neopasni i ambalažni otpad onečišćen opasnim tvarima, a cilj koji se treba ostvariti putem sustava gospodarenja ambalažnim otpadom je sprječavanje nastajanja ambalažnog otpada, ponovna uporaba ambalaže, recikliranje i drugi postupci oporabe ambalažnog otpada te u konačnici smanjenje odlaganja ambalažnog otpada.

Prema odredbama Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16), ambalažni otpad sakupljaju tvrtke koje posjeduju odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom i koje su temeljem javnog poziva sklopile ugovor sa FZOEU o sakupljanju ambalažnog otpada, a koje će morati osigurati skladišne i tehničko-tehnološke uvjete sakupljanja ambalažnog otpada. Neovisno o navedenom davatelj usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada svejedno je obvezan u okviru Zakonom propisane obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila prikupljati i otpadnu ambalažu od navedenih materijala. Građane se treba poticati i educirati da odvajaju ambalažni otpad od ostalih vrsta komunalnog otpada te ga odlažu u odgovarajuće spremnike, odnosno neposredno predaju direktno tvrtkama za sakupljanje ambalažnog otpada.

Prema članku 19. Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu davatelj usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada dužan je sakupljenu ambalažu od stakla i plastike predati ili prevesti tvrtkama za sakupljanje koje su temeljem javnog poziva sklopile ugovor sa FZOEU. davatelj usluge ima pravo na naknadu od FZOEU za troškove prikupljanja za prikupljene i predane količine otpadnog stakla i otpadne plastike na skladište sakupljača utvrđenih posebnom odlukom FZOEU.

Trenutno se papir i karton, plastika, metal i staklo odvojeno prikupljaju u spremnicima na zelenom otoku.

Sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom prikupljanje papira i kartona odnosno biorazgradivog otpada, će se prikupljati kod korisnika usluge, a davatelj javne usluge dužan je osigurati korisniku usluge spremnik za predaju papira i kartona.

¹¹ Compulsory implementation of separate collection of biowaste, Federal Environment Agency (Germany), 2014.

5.3.3. Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, do 1. siječnja 2020. mora se putem nadležnih tijela osigurati priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne oporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

U Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine postavljen je cilj prema kojem je potrebno odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada.

Prema Pravilniku o gospodarenju građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest (NN 69/16), vlasnik građevnog otpada dužan je osigurati da je naveden otpad predan ovlaštenoj osobi.

Fizička osoba koja je vlasnik građevnog otpada može:

- otpad predati osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem,
- otpad nastao od određenih proizvoda opće predviđene namjene (iz Priloga II. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest) predati proizvođaču građevnog proizvoda koji na tržište područja Republike Hrvatske stavlja proizvod iste ili slične opće predviđene namjene na način da kupcu i/ili korisniku proizvoda osigura mogućnost povrata takvog uporabljenog proizvoda, što uključuje i višak materijala i mogućnost preuzimanja otpada koji nastaje od takvog proizvoda.

Gospodarenje s građevnim otpadom povjerava se osobama ovlaštenim za gospodarenje građevnim otpadom.

Prema Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest, vlasnik odnosno korisnik građevine u kojoj se nalazi azbest, dužan je, radi planiranja sustava gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest, na poziv jedinice lokalne samouprave, u roku određenom tim pozivom, dostaviti podatke o lokaciji građevine, procjeni količine, vrste i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad.

Vlasnik ili korisnik građevine ili dijela građevine dužan je:

- redovito pregledavati dijelove građevine koji sadrže azbest kako bi utvrdio da li uslijed oštećenja ili dotrajalosti dolazi do izdvajanja azbestnih čestica iz materijala (materijal koji se mrviti) i po potrebi poduzeti mjere održavanja odnosno popravka (otvrdnjavanje azbesta, površinsko očvršćivanje azbesta i dr.) kojima se sprječava izdvajanje azbestnih čestica iz tog materijala,
- kad odluči da se dotrajali dio građevine koji sadrži azbest više ne održava odnosno popravlja, osigurati izdvajanje azbesta iz dijelova te građevine na način da se spriječi raznošenje azbestnih vlakana te čestica, prašine i komada koji sadrže azbest izvan odgovarajuće građevine odnosno gradilišta.

Posjednik azbestnog otpada dužan je azbestni otpad, kojega predaje osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem taj otpad predati u zatvorenom spremniku ili u odgovarajućoj nepropusnoj ambalaži (zatvorena čvrsta vreća ili materijal u potpunosti omotan odgovarajućom polietilenskom folijom i dr.) ili na drugi odgovarajući način kojim se posve sprječava svako ispuštanje azbestnog otpada, azbestnih vlakana i azbestne prašine izvan odgovarajućih spremnika.

U slučaju kada posjednik azbestnog otpada, koji predaje azbestni otpad ovlaštenoj osobi, isti nije pripremio za prijevoz, tu pripremu će obaviti osoba, koja obavlja prijevoz azbestnog otpada, prije obavljanja prijevoza tog otpada.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je preuzeti pošiljku azbestnog otpada, kada posjednik azbestnog otpada otpad preda u zatvorenom spremniku ili u odgovarajućoj nepropusnoj ambalaži. Kada posjednik azbestnog otpada ne postupi sukladno tome, osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem nije dužna preuzeti takvu pošiljku azbestnog otpada.

Fizičke osobe građevni otpad koji sadrži azbest bez naknade predaju ovlaštenoj osobi koja ima sklopljen ugovor s FZOEU za prijevoz građevnog otpada koji sadrži azbest. Naknadu troškova prijevoza i zbrinjavanja takvog otpada

osiguravaju JLS i FZOEU. Poslovni subjekti uz naknadu predaju građevni otpad koji sadrži azbest ovlaštenoj osobi za gospodarenje ovom vrstom otpada.

Odlaganje čvrsto vezanog azbestnog otpada – građevnog otpada koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad, dozvoljeno je na odlagalištu neopasnog otpada, na posebno izdvojenoj kazeti za azbest.

Općina Donji Andrijevci dužan je osobi koja upravlja odgovarajućim reciklažnim dvorištem u cijelosti nadoknaditi sljedeće troškove gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest koji je nastao u kućanstvu:

- troškove koji nastaju u reciklažnom dvorištu radi preuzimanja, skladištenja i pripreme za prijevoz,
- troškove prijevoza od odgovarajućeg reciklažnog dvorišta do odlagališta s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta, i
- troškove zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na odlagalištu s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta.

Općina Donji Andrijevci dužna je dopisom, odnosno putem sredstava javnog priopćavanja ili na drugi odgovarajući način, uputiti poziv vlasnicima odnosno korisnicima građevina u kojima se nalazi azbest i od njih pribaviti podatke o lokacijama na kojima se nalazi azbest na području Općine, procjeni količine, vrste i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad. Prikupljene podatke Općine Donji Andrijevci treba dostaviti FZOEU.

5.3.4. Otpadni tekstil i obuća

Otpadni tekstil i obuću građani predaju:

- davatelju usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada putem spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog tekstila postavljenog na javnoj površini ili na drugi odgovarajući način,
- osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem, ili
- prodavatelju tekstila i/ili obuće (čije su prodajne površine veće od 400 m²).

Pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik, otpadni tekstil i obuću predaje sakupljaču odnosno oporabitelju otpadnog tekstila i obuće.

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15) prodavatelj je dužan osigurati preuzimanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće u svojem prodajnom prostoru od posjednika iz kućanstva, bez naknade i bez obveze kupnje, i to za onu vrstu tekstila odnosno obuće koja se predaje kao otpad, a koju ima u svom asortimanu prodaje. Prodavatelj je dužan, na vidljivom mjestu, u svojem prodajnom prostoru ili neposrednoj blizini istog pod njegovim nadzorom osigurati spremnike za sakupljanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće. Odredbe se odnose na prodavatelje čije su prodajne površine tekstila i/ili obuće veće od 400 metara kvadratnih.

Trenutno u Općini Donji Andrijevci postoji jedan spremnik za odvojeno prikupljanje tekstila za jednom zelenom otoku. U planskom razdoblju se predlaže postavljanje dodatnih spremnika za sakupljanje otpadnog tekstila i obuće iz komunalnog otpada na javnim mjestima te će tekstil moći odvoziti u mobilno reciklažno dvorište i reciklažno dvorište.

U kutku za ponovnu uporabu u reciklažnom dvorištu građani će imati mogućnost predati staru odjeću i obuću za koju smatraju da im više ne treba, a još se uvijek može koristiti.

5.3.5. Medicinski otpad

Medicinski otpad je potrebno odvojeno sakupljati na mjestu nastanka te ga, ovisno o proizvedenim količinama, privremeno skladištiti do njegove obrade odnosno predaje ovlaštenom sakupljaču/obrađivaču.

Sukladno zakonskim odredbama, a obzirom na godišnje količine proizvedenog medicinskog otpada, razlikuju se i obveze proizvođača otpada u smislu nužnog osiguranja odgovarajućeg skladišnog prostora za privremeno skladištenje medicinskog otpada.

Proizvođač medicinskog otpada može otpad predati tvrtki ovlaštenoj za obavljanje odgovarajuće djelatnosti gospodarenja otpadom, samostalno ga obraditi ukoliko posjeduje odgovarajuću dozvolu ili ga isporučiti na obradu izvan RH.

Obrada zaraznog medicinskog otpada obavlja se odgovarajućim fizikalno-kemijskim postupcima ili drugim odgovarajućim postupcima kojima se osigurava uklanjanje svih opasnih svojstava otpada. Također je moguć i njegov izvoz ili zbrinjavanje postupcima spaljivanja.

Nakon odgovarajuće obrade infektivnog otpada, a prije daljnjeg postupanja, ispitivanjima se dokazuje nepostojanje opasnih svojstava te se takav otpad smatra neopasnim proizvodnim otpadom koji se može uputiti na oporabu ili zbrinjavanje, uključujući i odlaganje na odlagališta neopasnog otpada, uz odgovarajući dokaz o nepostojanju opasnih svojstava.

Zbrinjavanje farmaceutskog, citotoksičnog i citostatskog te kemijskog i sličnog opasnog medicinskog otpada, obavlja se u postrojenju ovlaštenom za zbrinjavanje opasnog otpada spaljivanjem.

Odgovarajući uvjeti privremenog skladištenja patološkog otpada, prije njegova konačnog zbrinjavanja spaljivanjem u krematorijima ili zakapanjem u groblja sukladno propisu kojim je regulirano gospodarenje medicinskim otpadom, moraju se osigurati unutar zdravstvene ustanove koja je proizvođač tog otpada odnosno unutar odgovarajućeg područja groblja i/ili krematorija.

Građani u Općini Donji Andrijevci će moći stare lijekove i sličan farmaceutski otpad predati u reciklažno dvorište ili će odnijeti u ljekarne.

Kao jedna od mjera se preporučuje naglasiti putem mrežnih stranica kako građani mogu stare lijekove i sličan farmaceutski otpad predati u ljekarne.

Na nacionalnoj razini u Planu gospodarenja otpadom RH navodi se kao mjera da je potrebno unaprijediti sustav gospodarenja medicinskim otpadom i to unaprjeđenjem praćenja toka kao i unaprjeđenjem postojećeg sustava obrade medicinskog otpada.

5.3.6. Električni i elektronički otpad

Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14) propisane su obveze gospodarenja električnim i elektroničkim otpadom (EE otpad).

Posjednik EE otpada obavezan je EE otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ga predati u cijelosti i u stanju iz kojeg je vidljivo da nije prethodno rastavljan radi vađenja zasebnih komponenti ili dijelova. Takvim EE otpadom smatraju se i prethodno nerastavljeni dijelovi EE opreme koja se sastoji od više cjelina (npr. monitori računala, elektromotori crpki ili kompresora i sl.).

Posjednik EE otpada u registriranoj osobi obavezan je posebno odvojiti i evidentirati EE otpad koji odgovara definiciji EE otpada iz kućanstva od ostalog EE otpada te ga odvojeno i uz ostali EE otpad predati sakupljaču uz odgovarajuće prateće listove. Posjednik EE otpada koji je sukladno posebnom propisu klasificiran kao opasan otpad nije obavezan uz prateći list predati deklaraciju o svojstvima otpada kao ni izvješće o ispitivanju svojstava tog EE otpada.

Predaja odvojeno sakupljenog EE otpada obavlja se bez naplate za kućanstva i registrirane osobe.

Sabirni centar je mjesto sakupljanja EE otpada koje predstavlja dio mreže mjesta sakupljanja EE otpada koji nastaje u kućanstvu i u registriranoj osobi, kao što su: komunalna tvrtka, prodavatelj, serviser, sabirno mjesto sakupljača, prihvatno mjesto obrađivača, reciklažno dvorište i ostala mjesta za preuzimanje i skladištenje EE otpada.

Prodavatelj s maloprodajnom trgovinom koja ima više od 400 m² prodajne površine za EE opremu mora unutar svog poslovnog prostora osigurati preuzimanje EE otpada vanjskih dimenzija do 25 cm od posjednika u kućanstvu bez naknade i bez obveze kupnje – sukladno članku 10. Pravilnika o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom.

Posjednik EE otpad može predati ovlaštenom sakupljaču koji ga u takvom stanju predaje ovlaštenom obrađivaču. Sakupljač je obavezan, na poziv posjednika EE otpada u kućanstvu, bez naplate i unutar 20 dana od poziva preuzeti EE otpad čija je ukupna masa veća od 30 kg, a može preuzeti i manju količinu. Posjednik EE otpada u kućanstvu obavezan je prilikom predaje EE otpada sakupljaču potvrditi primopredaju EE otpada potpisom na obrascu Potvrda o primopredaji EE otpada u kućanstvu.

5.3.7. Ostale posebne vrste otpada

Posjednici otpadne gume mogu predati u reciklažno dvorište (nakon uspostave), vulkanizeru prilikom zamjene guma ili na skladište sakupljača. Ovlašten sakupljač dužan je preuzeti otpadne gume bez naplate od posjednika otpadnih guma.

Otpadno vozilo u cijelosti može biti isporučeno ovlaštenom sakupljaču ako ima sve osnovne sastavne dijelove motornog vozila posebno motor i karoseriju, kotače vozila, automobilske gume i baterije i akumulatore. Posjednik otpadnog vozila mora skupljaču uz otpadno vozilo predati presliku prometne dozvole. Ako posjednik otpadnog vozila posjeduje otpadno vozilo nepoznatog vlasnika uz otpadno vozilo kada ga predaje skupljaču obavezan je priložiti zapisnik komunalnog redarstva.

Posjednik iz kućanstva dužan je otpadnu prijenosnu bateriju ili akumulator predati prodavatelju, serviseru prilikom održavanja uređaja koji sadrži prijenosnu bateriju i akumulator, osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem ili ugovornom sakupljaču.

Zaključno
➤ Uspostaviti reciklažno dvorište,
➤ Uspostava mobilnog reciklažnog dvorišta,
➤ Predaja posebnih vrsta otpada direktno ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada,
➤ Na web stranica redovito obavještavati građane o mogućnostima gospodarenja posebnim vrstama otpada,
➤ Edukativne mjere u cilju sprječavanja nastanka EE otpada.

6. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom do kraja 2020. godine količinu biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagališta u RH treba svesti na 264.661 tona odnosno 35% količine odložene 1997. godine.

Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine za plansko razdoblje propisuje se obveza smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu u 2015. godini, odvojenog prikupljanja 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.), odvojenog prikupljanja 40% biootpada iz komunalnog otpada te odlaganja manje od 25% komunalnog otpada na odlagališta. Navedeni ciljevi direktno utječu na količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada, te je stoga razvidno da količine miješanog komunalnog otpada trebati znatno smanjiti.

Za postizanje cilja u kojem je potrebno odložiti manje od 25% komunalnog otpada, u Planu gospodarenja otpadom RH je predložena mjera praćenja udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu, a mjera uključuje redovite analize sastava miješanog komunalnog otpada za potrebe praćenja ciljeva i određivanja udjela biorazgradive komponente u otpadu.

Miješani komunalni otpad se prikuplja u okviru javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada koju pruža davatelj usluge, a u cilju prikupljanja miješanog komunalnog otpada potrebno je primijeniti sljedeće mjere:

- Osigurati prikupljanje miješanog komunalnog otpada od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za njegovu obradu.

- Osigurati redoviti odvoz miješanog komunalnog otpada korištenjem specijalnih vozila kojima će se spriječiti rasipanje otpada te širenje neugodnih mirisa.
- Predstavničko tijelo JLS dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, a sve sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Osim navedenih mjera potrebno je provoditi i mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima te iz javnih i uslužnih djelatnosti.
- Korisniku javne usluge osigurati mogućnost odvojene predaje biorazgradivog komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika na javnoj površini.

Potrebno će biti ulagati u zamjenu postojećih spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog dotrajalosti ili oštećenja.

Osim navedenih mjera potrebno je provoditi i mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima te iz javnih i uslužnih djelatnosti. Člankom 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisane su odredbe sustava naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, kao i poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada (Članak 29.). Davatelj usluge dužan je obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela »onečišćivač plaća«, a cijenu usluge obračunavati razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Obračun cijene javne usluge je propisan Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom.

Za potrebe smanjenja količine miješanog komunalnog otpada FZOEU će davati poticajne naknade.

Sukladno članku 30. stavku 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom Općina Donji Andrijevci donosi Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta odnosno mobilnog reciklažnog dvorišta.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom javna usluga u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada se pruža u skladu sa odvojenom primopredajom miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada (biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge.

Zaključno

- **Potrebno je provesti određivanje sastava miješanog komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci,**
- **Uspostaviti javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada sa odvojenom primopredajom biorazgradivog komunalnog otpada (biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge,**
- **Uvođenje cijene javne usluge za količinu predanog miješanog otpada po volumenu i broju pražnjenja spremnika prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom,**
- **Provoditi mjere i aktivnosti sprječavanja nastanka komunalnog otpada u kućanstvima, javnim ustanovama i uslužnim djelatnostima.**

7. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Odvojeno prikupljanje korisnih komponenti otpada na mjestu nastanka i njihova uporaba imaju glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.

Cilj na nacionalnoj razini je odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) do kraja 2022. godine.

Prema Planu gospodarenja otpadom RH težište u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom će biti na odvojenom sakupljanju komunalnog otpada i to kroz osiguranje potrebne infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada: na mjestu nastanka otpada, putem reciklažnih dvorišta, na javnim površinama te kroz provedbu propisa za posebne kategorije otpada.

Mjere za ostvarivanje cilja (odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada do kraja 2022. godine):

- nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila,
- izgradnja i opremanje novih, te po potrebi povećanje kapaciteta u unaprjeđenje tehnologije postojećih postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnice)
- izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta, nabava mobilnih reciklažnih dvorišta, provedba izobrazno-informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo.

a) Odvojeno skupljanje otpada u domaćinstvima

Na području Općine Donji Andrijevci uspostavljen je sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka na javnoj površini (papir i karton, plastika, metal, staklo, tekstil i otpadne baterije).

Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci propisan definirat će se usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te usluga povezana s javnom uslugom.

Miješani komunalni otpad prikuplja se u spremnicima (kantama) za prikupljanje miješanog komunalnog otpada volumena 120 L i 1.100 L. Od biorazgradivog komunalnog otpada, otpadni papir i karton će se prikupljati u spremnicima (vrećama) za otpadni papir i karton volumena 120 L, a biootpad će se prikupljati u spremnicima (komposterima) za prikupljanje biootpada. Reciklabilni otpad će se prikupljati u vrećama za reciklabilni otpad volumena od 60 L ili 120 L.

Općina Donji Andrijevci planira čim prije izgraditi reciklažno dvorište koje će moći sakupljati već navedene vrste otpada, a i sve ostale posebne vrste sukladno Prilogu 1.

Jedinica lokalne samouprave koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

Nakon izgradnje reciklažnog dvorišta Općina Donji Andrijevci dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka četiri mjeseca u svakom naselju, izuzevši naselje u kojem se nalazi reciklažno dvorište.

b) Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog otpada)

Općina Donji Andrijevci putem davatelja usluge izvršava obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurana usluga prijevoza tog otpada jednom godišnje bez naknade. Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.

c) Odvojeno skupljanje otpada u gospodarskim djelatnostima

Kao i u slučaju gospodarenja s komunalnim otpadom iz domaćinstava, svi gospodarski subjekti, proizvođači miješanog komunalnog otpada i otpada sličnog komunalnom, moraju poduzeti mjere za odvojeno prikupljanje otpada. Navedeno znači da u okvirima radnog prostora mora biti osigurano jedno ili više mjesta za odlaganje otpadnog papira i kartona, plastike, metalnog otpada, drva, tekstila, posebnih kategorija otpada i glomaznog otpada. Davatelj usluge će osigurati odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnoj površini.

d) Odvojeno skupljanje komunalnog otpada iz javnih i uslužnih djelatnosti

Komponente komunalnog otpada potrebno je odvojeno skupljati u sklopu radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti. Sustav sakupljanja je potrebno ustrojiti prema tipu djelatnosti. U gradskim službama naglasak je osim

na otpadni papir i karton i uredski pribor potrebno staviti i na odvojeno skupljanje vrsta otpada koje mogu sadržavati opasne komponente (toneri, fluorescentne cijevi, baterije i sl.). Davatelj usluge će osigurati odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnoj površini.

Zaključno

- **Uspostaviti reciklažno dvorište i mobilno reciklažno dvorište,**
 - **U okviru reciklažnog dvorišta osigurati odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda (npr. „kutak ponovne uporabe proizvoda“),**
 - **Odvojeno prikupljati otpadni papir i karton na kućnom pragu i ostalog reciklabilnog otpada (ostale opcije: na javnoj površini, u reciklažnom dvorištu ili mobilnom reciklažnom dvorištu)**
 - **Prema potrebi, zamjena postojećih spremnika zbog dotrajalosti ili nabavka novih u slučaju povećanja broja korisnika.**
-

8. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH

Popis projekata na području Općine Donji Andrijevci, važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom RH:

➤ Izgradnja reciklažnog dvorišta i uvođenje mobilnog reciklažnog dvorišta
➤ Uspostaviti javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada sa odvojenom primopredajom biorazgradivog komunalnog otpada (biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge
➤ Kontinuirane edukativne i informativne aktivnosti
➤ Potrebno je jačanje aktivnosti provedbe akcija prikupljanja otpada, uključujući akcije čišćenja okoliša
➤ Potrebno je provesti određivanje sastava miješanog komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci
➤ U okviru reciklažnog dvorišta osigurati odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda (npr. „kutak ponovne uporabe proizvoda“)
➤ Uklanjanje lokacija divljih odlagališta, odnosno lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi),
➤ Uvođenje cijene javne usluge za količinu predanog miješanog otpada po volumenu i broju pražnjenja spremnika
➤ Edukativne mjere u cilju sprječavanja nastanka EE otpada
➤ Prema potrebi, zamjena postojećih spremnika zbog dotrajalosti ili nabavka novih u slučaju povećanja broja korisnika

9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

9.1. Organizacijski aspekti i izvori financiranja

Financiranje provedbe mjera gospodarenja otpadom regulirano je člankom 209. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15). Prema Zakonu, sredstva se mogu osigurati iz javnih izvora: državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, FZOEU, te iz drugih izvora prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Mjere je moguće financirati i putem privatnih izvora: kroz sustav koncesija, javnog privatnog partnerstva i drugih odgovarajućih modela takvog financiranja sukladno posebnim propisima.

Ostali mogući instrumenti financiranja uključuju: donacije, kredite, sredstva međunarodne pomoći, sredstva stranih ulaganja namijenjenih za zaštitu okoliša i druga sredstva propisana posebnim zakonom, te sredstva iz instrumenata, programa i fondova EU.

Sva sredstva za financiranje zaštite okoliša, pa tako i provođenje mjera gospodarenja otpadom koriste se za očuvanje, zaštitu i unapređivanje stanja okoliša, u skladu sa strategijama i programima

Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine (NN 3/2017) definira financijske izvore sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj kako je navedeno u tablici 13.

Tablica 13. Sredstva za provedbu projekata u području gospodarenja otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine

Javni izvor:	Državni proračun
	Proračuni JLS-a i JP(R)-a i sredstava davatelja javnih usluga i

	isporučitelja vodnih usluga (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave)
	EU fondovi (Operativni program konkurentnost i kohezija 2014-2020)
	FZOEU/ HV
Krediti banaka	Svjetska banka, Europska banka za razvoj, Europska investicijska banka, itd.
Privatni izvor:	Privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada
	Privatna ulaganja u CGO-e (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.)
	Privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.)

Općina Donji Andrijevci redovito i transparentno na svojim web stranicama objavljuje proračun Općine za tekuću godinu s projekcijama za iduće dvije godine. Proračun Općine Donji Andrijevci¹² za 2017. godinu s projekcijama za 2018. i 2019. godinu navodi, unutar dijela zaštita okoliša, aktivnosti koje se odnose na temu gospodarenja otpadom:

- iznošenje i odvoz smeća,
- monitoring procjednih i otpadnih voda „Alabarica“,
- održavanje odlagališta,
- sanacija divljih odlagališta.

9.2. Visina financijskih sredstava

Sustav gospodarenja otpadom u potpunosti može funkcionirati jedino ako je izgrađena odnosno postavljena cjelokupna komunalna infrastruktura koja se odnosi na otpad.

U idućoj tablici prikazana je procjena potrebnih financijskih sredstava za sve glavne aktivnosti u gospodarenju otpadom predviđene za plansko razdoblje 2017.-2022. Procjena potrebnih financijskih sredstava Općine Donji Andrijevci su dane za cijeli period realizacije aktivnosti, ovisno da li se radi o aktivnosti koja će se provesti u jednoj godini ili u periodu od par godina. Također su navedeni i izvori financiranja te godina/e provedbe pojedine aktivnosti, odnosno godina/e realizacije pojedinog troška.

Tablica 14. Proračun potrebnih ulaganja u stavke gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci za period od 2017. – 2022. godine

¹² http://donjiandrijevci.hr/images/Proracun/Odluka_o_prora%C4%8Dunu_op%C4%87ine_Donji_Andrijevci_za_2017.pdf

RB	Aktivnost	Procjena ulaganja (HRK)*	Godina realizacije	Izvor financiranja 2017. - 2022.			
				Sredstva općine ukupno za navedeni period realizacije (HRK)	%	Vanjski izvori ukupno za navedeni period realizacije (HRK)	%
1	Monitoring nad saniranim odlagalištem	150.000,00	2017. - 2022.	150.000,00	100%	0,00	0%
2	Projektna dokumentacija za izgradnju reciklažnog dvorišta	125.000,00	2018.	25.000,00	20%	100.000,00	FZOEU 80%
3	Radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta	2.500.000,00	2019.	375.000,00	15%	2.125.000,00	EU 85%
4	Stručni nadzor nad izgradnjom reciklažnog dvorišta	125.000,00	2019.	18.750,00	15%	106.250,00	EU 85%
5	Tehnička pomoć pri upravljanju projektom izgradnje reciklažnog dvorišta	75.000,00	2019.	11.250,00	15%	63.750,00	EU 85%
6	Provođenje informativno obrazovnih aktivnosti i promidžba i vidljivost projekta izgradnje reciklažnog dvorišta	100.000,00	2019.	15.000,00	15%	85.000,00	EU 85%
7	Mobilno reciklažno dvorište**	200.000,00	2018.				
8	Određivanje sastava i svojstava miješanog komunalnog otpada i odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci	100.000,00	2020.	100.000,00	100%	0,00	0%
9	Edukativne i informativne aktivnosti	50.000,00	2017. - 2022.	50.000,00	100%	0,00	0%
10	Edukativne i informativne aktivnosti u cilju sprečavanja nastanka EE otpada	5.000,00	2018. - 2022.	5.000,00	100%	0,00	0%
11	Provedba akcija sakupljanja otpada	30.000,00	2018. - 2022.	30.000,00	100%	0,00	0%
12	Uklanjanje/sanacija lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi)	10.000,00	2018. - 2022.	10.000,00	100%	0,00	0%
13	Nabava kompostera za domaćinstva **	500.000,00	2018.				
ukupni troškovi za planski period (HRK):				790.000,00		2.480.000,00	

*iznosi su s uključenim PDV-om

**ne poznaju se još točni podaci o izvorima i postocima sufinanciranja

Sumacija potrebnih financijskih sredstava po godinama koja Općina Donji Andrijevci treba osigurati iz vlastitih izvora prikazana je u idućoj tablici. Vidljivo je da se najveći trošak predviđa za 2019. godinu kada je planirana izgradnja reciklažnog dvorišta.

Još nisu poznate okolnosti sufinanciranje opreme i vozila za odvojeno prikupljanje korisnih vrsta otpada, odnosno u kojem postotcima Općina morati izdvajati sredstva, a koliko će biti sufinancirano od strane EU fondova ili FZOEU.

Tablica 15. Potrebna financijska sredstva Općine Donji Andrijevci za realizaciju planiranih aktivnosti po godinama od 2017. – 2022.

Potrebna financijska sredstva Općine Donji Andrijevci za realizaciju plana - po godinama (HRK)*					
2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
22.143 kn	39.643 kn	434.643 kn	114.649 kn	14.643 kn	14.643 kn

*iznosi su s uključenim PDV-om

10. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

10.1. Terminski plan

Terminski plan donosi se za razdoblje trajanja ovog Plana. U idućoj tablici on je iskazan kroz godine za pojedine definirane aktivnosti.

Tablica 16. Terminski plan s rokovima

RB	Aktivnost	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1	Monitoring nad saniranim odlagalištem						
2	Projektna dokumentacija za izgradnju reciklažnog dvorišta						
3	Radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta						
4	Stručni nadzor nad izgradnjom reciklažnog dvorišta						
5	Tehnička pomoć pri upravljanju projektom izgradnje reciklažnog dvorišta						
6	Provođenje informativno obrazovnih aktivnosti i promidžba i vidljivost projekta izgradnje reciklažnog dvorišta						
7	Mobilno reciklažno dvorište						
8	Određivanje sastava i svojstava miješanog komunalnog otpada i odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Općine Donji Andrijevci						
9	Edukativne i informativne aktivnosti						
10	Edukativne i informativne aktivnosti u cilju sprečavanja nastanka EE otpada						
11	Provedba akcija sakupljanja otpada (akcije čišćenja okoliša)						
12	Uklanjanje/sanacija lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi)						
13	Nabava kompostera za domaćinstva						

10.2. Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom

Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci 2017.-2022. temeljni je planski dokument koji regulira gospodarenje otpadom u Općini, s time da osim planske ima i operativnu narav.

Glavni dionici uspostave i provedbe sustava gospodarenja otpadom u Općini Donji Andrijevci su nadležni upravni odjel Općine Donji Andrijevci i ovlašteni koncesionar odnosno davatelj usluge.

Prilog 1. Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati

<i>Naziv</i>	<i>Vrsta</i>	<i>Opis</i>
Problematični otpad	01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01, 16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika

Naziv	Vrsta	Opis
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
Građevni otpad iz kućanstva ¹³	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
Ostalo	08 03 17*	08 03 17* otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18 *	08 03 18 otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	16 01 03 otpadne gume
	18 01 01	18 01 01 oštri predmeti (osim 18 01 03*)

¹³ odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Prilog 2. Popis kratica

HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
PGO RH	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EU	Europska unija
EZ	Europska zajednica
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JP(R)S	Jedinica područne (regionalne) samouprave
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
NN	Narodne novine
PCB/PCT	Poliklorirani bifenili / Poliklorirani terfenili
PGO	Plan gospodarenja otpadom
Postupci R/D	Postupci obrade otpada prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
RH	Republika Hrvatska
ROO	Registar onečišćavanja okoliša
EE otpad	Električni i elektronički otpad
KBO	ključni broj otpada

Popis slika

Slika 1. Položaj Općine Donji Andrijevci u Brodsko-posavskoj županiji	13
Slika 2. Količine proizvedenog komunalnog otpada za razdoblje 2012.-2016.	15
Slika 3. Količine odvojeno sakupljenog otpadnog papira, stakla i plastike iz komunalnog otpada u razdoblju 2013.-2016. koje su predane na uporabu	17
Slika 4. Sanirano odlagalište „Alabarica“	23
Slika 5. Shema sustava sprječavanja nastanka otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.	29

Popis tablica

Tablica 1. Zakoni i provedbeni propisi u području gospodarenja otpadom	6
Tablica 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika Brodsko-posavske županije i Općine Donji Andrijevci od 1961. do 2011.godine	14
Tablica 3. Broj stanova prema načinu korištenja u 2011. godini	14
Tablica 4. Količine sakupljenog komunalnog otpada tijekom 2016. godine po vrstama otpada	16
Tablica 5. Prikaz količina proizvedenog biorazgradivog komunalnog otpada u 2016. godini	18
Tablica 6. Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH s raspodjelom udjela sitnice na njezine sastavnice, 2015.	18
Tablica 10. Broj spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada	19
Tablica 11. Vrste i broj spremnika za sakupljanje odvojeno prikupljenog otpada	19
Tablica 9. Pregled postojećeg voznog parka	20
Tablica 10. Plan povećanja odvojeno sakupljenih komponenti (prioritetno papir, plastika, metal i staklo) za razdoblje od 2017. do kraja 2019. godine.....	26
Tablica 11. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH	27
Tablica 12. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog biootpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH	27
Tablica 13. Sredstva za provedbu projekata u području gospodarenja otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine.....	43
Tablica 14. Proračun potrebnih ulaganja u stavke gospodarenja otpadom Općine Donji Andrijevci za period od 2017. – 2022. godine	44
Tablica 15. Potrebna financijska sredstva Općine Donji Andrijevci za realizaciju planiranih aktivnosti po godinama od 2017. – 2022.	45
Tablica 16. Terminski plan s rokovima	46